



„Remélem, a kedves olvasók, egyházunk felelősen gondolkodó tagjai közül senki sem gondolja, hogy bajainkat az egyházunk, egyházak iránt az előbbi kurzusnál joggal lojálisabbnak remélt kormányzat majd helyettünk megoldja!”

Reménység és illúziók ► 3. oldal

„Változatlan meggyőződésünk azonban, hogy a pogány mitológia ilyen alakjai nem valók keresztény templomba. A turul nem léphet a Szentlélek helyébe.”

Emese álma és egy püspök álmatlansága ► 6. oldal

„De a hívó, drága néni felteszi a következő kérdést is: »Mít számít, tisztelendő úr, hogy a pincémbe ma reggelre nyolcvan centi víz van, míg a szomszéd faluban, városban a lakásokban áll?«”

És jött a Sajó! ► 9. oldal

Isten emésztő tűz ► 2. oldal

Edinburghi gyorsmérleg ► 4. oldal

6. évfolyamában a lelkeszakadémia ► 5. oldal

Szétszaggatott ország ► 6. oldal

Luci Ferkó a paradicsomban ► 7. oldal

Melléklet: ÚTITÁRS – magyar evangéliumi lap

A nemzeti összetartozás és összefogás napjai



FOTO: MUDRÁK ATILA



FOTO: KOVÁCS DAVID

GYŰJTÉS AZ ÁRVÍZKÁROSULTAK JAVÁRA

Az utóbbi hetekben számos olyan településen okozott súlyos károkat az árvíz szerte az országban, ahol evangélikus testvéreink élnek. Számukra és mindazok számára, akiket ez a természeti csapás sújtott, a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma gyűjtést szervez. Kérjük ezért minden jó szándékú ember adományát, amelyet az alábbi, erre a célra elkülönített bankszámlára juttathatnak el. Az OTP Banknál vezetett számla száma:

11707024-20478070;
„MEE az árvíz-károsultak megsegítésére”

Az ország házából az Isten házába

Parlamenti emlékülés és ökumenikus emlékezés Trianon 90. évfordulóján

► Június 4-én, pénteken, pontban fél ötkor a Kárpát-medence – csaknem – valamennyi magyarok lakta településének templomtornyában megkondultak a harangok, emlékeztetvén (évtizedek óta először) hazánk szétszabdaltságára. Az 1920-as trianoni békediktátum kényszerű aláírása időpontjának 90. évfordulóján azonban a magyarság ismét történelmet írt... Hosszú évtizedek után első ízben emlékezett meg a Magyar Köztársaság parlamentje – a televízió által közvetített rendkívüli ülésen – nemzeti tragédiáinkról. Ennél is nagyobb jelentőséget kell tulajdonítanunk annak, hogy a parlamenti emlékülést követően a képviselők többsége – az ülést összehívó házelnök vezetésével – az Ország-házból Isten házába (a Szent István-bazilikába) vonult át, ahol emlékmise, majd ökumenikus elcsendesedés vitte népünk, nemzetünk, hazánk ügyét az Úr elé. A Magyar Távirati Iroda (MTI) jelentései alapján készített alábbi hírosszefoglalónk olyan össztársadalmi történéseket kíván dokumentálni, amelyek – meggyőződésünk szerint – jelentőség-gel kell, hogy bírjanak minden magyar evangélikus számára is.

Március 31-én Sólyom László köztársasági elnök aláírta a magyar állampolgárságról szóló törvényt, amely alapján a határon túli magyarok kedvezményesen szerezhetik meg a magyar állampolgárságot. A javaslat az eddigőtől eltérően a határon túli magyaroknak nem szabja az állampolgárság megszerzésének feltételül a bejelentett magyarországi lakóhelyet és az alkotmányos alapismeretek vizsgát.

A köztársasági elnök az évfordulót megelőző napon látta el kézjeggyével a június 4-ét, a trianoni békeszerződés aláírásának napját a nemzeti összetartozás napjává nyilvánító törvényt, így az pénteken hatályba léphetett. A törvénnyel az Országgyűlés kinyilvánítja, hogy „a több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek, melynek államhatárok feletti összetartozása valóság, és egyúttal a magyarok személyes és közösségi önazonosságának meghatározó eleme”.

A Parlamentben június 4-én, a békediktátum kilencven évvel ezelőtti aláírásának pontos időpontjában vette kezdetét a Trianon-emlékülés. Schmitt Pál házelnök szavai után Sólyom László köztársasági elnök beszéde hangzott el, aki szerint az emléknappal akkor tölti be feladatát, ha valóban új korszakot nyit a nemzet egészéről való gondolkodásnak és cselekvésnek.

„Trianon sem tudta megfojtani a magyarság életerejét, bizalmát hazájában és szebb jövőjében” – mondta Német László nagybecskereki megyés püspök, hangsúlyozva, hogy a trianoni trauma feldolgozása mérhetetlen pozitív energiát tudna felszabadítani a magyar nemzetben, és erre vár Magyarország és a magyarok világszerte.

Az emlékülés után, este hat órakor a Szent István-bazilikában Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek celebrált misét, ezt követően pedig, a képviselők többségének részvételével, ökumenikus imaórát tartottak – többek között – D. Székely Imre nyugalmazott evangélikus püspöknek, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa elnökének szolgálatával.

■ EVÉLET-ÖSSZEFOGLALÓ

Civil kurázsi

Szolidaritás a bajbajutottakkal

► Lapzártánk idején az árvíz miatt Észak-Magyarországon már több mint ötezer embernek kellett elhagynia otthonát. Az árvíz-károsultak javára példátlan összefogással indítottak gyűjtéseket különböző szervezetek. Így tesz a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ) is – ez utóbbi az elárasztott területeken is segíti az áradások károsultjait. Az *Evangelikus Élet* első oldalán most mégis egy civil kezdeményezésről szeretnénk tudósítani. Egyről a – remélhetőleg – számos „apró” jó cselekedet közül...

Az evangélikusok internetes levelezőlistáján, a *Fraterneten* volt olvasható Schermann Gábor értesítése arról, hogy egy tatabányai család június 20-tól 30-ig szívesen vállalja tíz–tizenöt olyan gyermek felügyeletét, akiknek a víz tönkretette az otthonát. Mint a helyi evangélikus egyházközség lelkészétől megtudtuk, a felajánlást a gyülekezet egyik presbitere, Saller Molnár Róbert és bátyja, Gyula tette, aki jelenleg is támogat rászoruló gyerekeket: családi vállalkozásként működő éttermükben február óta az egyik közeli általános iskola tizennyolc tanulójának adnak ingyen ebédet.

– A katasztrófa hallatán arra jutottunk, hogy a magunk eszközeivel leginkább talán azzal tudnánk segíteni az árvíz károsultjainak, ha a nyári szünet kezdetén egy rövid időre „tehermentesítenénk” a felnőtteket, hogy míg ők az otthonaikat próbálják valamelyest rendbe hozni, ne kelljen közben még a gyermekeikre is figyelniük – mondja Saller Molnár Róbert.

Először úgy tervezték, hogy családoknál szállásolják majd el a gyerekeket, de időközben az önkormányzat is felajánlott néhány szobát és egy közösségi termet az egyik kollégiumban. A gyermekek természetesen nem maradnak felügyelet nélkül: Saller Molnár Róbert lánya pedagógus, ő vállalta, hogy megszervezi, mikor ki vigyáz az apróságokra. A gyerekek utaztatását is ők szerveznék meg; nemcsak elmennének értük, de haza is vinnék őket. Utóbbi pedig azzal is összekötnék, hogy átadják az adott gyülekezetnek a tatabányaiak ételmiszer-, ruhanemű- és tisztítószer-adományát.

– Tizenkét év körüli gyermekeket várunk, lehetőség szerint egyazon településről. Az érintett területeken lévő egyházközségek lelkészei – Schermann Gáboron keresztül – biztosan tudnak segíteni nekünk abban, hogy kapjunk egy pontos névsort arról, szerintük kiket hozunk el erre a bő egy hétre Tatabányára.

■ V. J.

► Lapunk „Presbitéri” oldalán a Felsőzsolcával szomszédos Arnót ár eleni heroikus küzdelméről közlünk riportot evangélikus lelkészi tollából.

Új időpont! A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Mága Zoltán hegedűművész és sztárvendégei közreműködésével segélykoncertet hirdet az árvíz-károsultak megsegítésére. A jótékonysági koncertre június 23-án (szerdán) 19 órai kezdettel kerül sor a Deák téri evangélikus templomban.



A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet a helyszínen segíti az áradások károsultjait. Kérjük, támogassa Ön is a munkánkat! Csekket kérhet: 1/205-3955. Adományszámlaszám: 11705008-20464565, On-line adományozás: www.segelyszervezet.hu

Teremtési ünnep

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének javaslata alapján a környezetvédelmi világnap alkalmából a Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend huszadik alkalommal rendezte meg a teremtés ünnepét. A *Környezetbarát életvitel – fenntartható társadalom* címmel meghirdetett eseményre június 3. és 5. között Budapest-Pesthidegkúton került sor.



FOTO: DR. SZÉCHELY BÉLA JÓZSEF

Az ünnep résztvevői többek között elzarándokoltak az ősi gercsei templomhoz, ahol Gáncs Péter püspök tartott nyitóáhitatot. A program során teljes liturgiájú ökumenikus istentiszteletre került sor, majd különböző felekezeti meghívottak előadásai hangzottak el.

► Részletek a 3. oldalon

Oratio oecumenica

Kegyelmes Atyánk! Köszönjük neked, hogy igédben újra és újra szólás hozzánk, és a benned való reményre hívsz minket.

Könyörgünk azokért, akik reménytelenül élnek. Segíts nekik felemelni tekintetüket rád, hogy meglássák benned az élet értelmét és teljességét.

Könyörgünk azokért, akik a nagy árvizekben elveszítették otthonukat, eddigi életük munkájának gyümölcsseit. Segítsd őket erővel és kitarással az újjáépítésben, újrakezdésben. Adj melléjük segítő kezeket, a mások gondját felvállaló kisebb-nagyobb közösségeket. Tégy bennünket is nyitottá, hogy segítségükre legyünk a szenvedőknek, nélkülözőknek.

Könyörgünk azokért, akik nem benned keresik az élet reményességét és teljességét. Vezesd őket az egyetlen szükséges felé, hogy minden másért csak ez után adjanak hálat tened.

Könyörgünk azokért, akik benned bíznak, téged kaphatták meg az élet teljességének ajándékát. Tartsd meg őket, testvéreinket a veled való közösségben, és add meg azt az elszárást, hogy akaratodat és kegyelmedet mind jobban meg akarják ismerni.

Könyörgünk azokért, akiket fel akarsz használni egyházad építésére. Segíts megtalálni helyünket a gyülekezet közösségében. Add, hogy mindannyian felvállaljuk azt, amit tanítványaidra bízol feladatként. Segíts szólnunk, ha kell, hallgatnunk, ha kell, add, hogy egész életünk tanúságot tegyen a benned megtalált békeségről és teljességről.

Kegyelmes Atyánk! Mindenünket a te kezdedbe helyezzük, mert nálad mindenünk biztonságban van. Őrizd lépteinket ebben a világban, és tarts meg bennünket országod teljességre jutására Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

SEMPER REFORMANDA



„Kérve kérek s intve intek minden kegyes keresztyént, hogy ne botránkozzék meg a Biblia egyszerű beszédein s történeteiben, se ne kételkedjék azokban. Akármilyen hitványnak látszik is, mégis csak a felséges Isten hatalmának, bölcsességének valószínűsége, műve, története és ítélete mindegyike. Olyan könyv ez, amely a bölcseseket és tudósokat balgatagga szegyeníti, s csak az egyszerűek érthetik meg, mint Krisztus is mondja... Dobb sutba hát a magad elképzeléseit és érzéseit, s helyezd mindenek fölé a könyvet, mint legfelségesebb és legdrágább szentséget, mint a legzadagabb kincseshányát, amelyet eléggé feltárni és kimeríteni sohasem lehet. Hogy megtalálhasd benne azt a bölcsességet, amelyet Isten oly egyszerűségben ad elénk, hogy elhomályosít és megszegyenít vele minden oktondi gögöt. E könyv a jászolbölcső és a pólya, amelyben a Krisztus fekszik. Lám, az angyal is ide utasítja a pásztorokat. Jóllehet a pólya silány és szegényes, de drága kincs a Krisztus, aki benne van.”

▶ **Luther Márton:** Jer, örvendjünk keresztyének!
(Szabó József fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – ZSID 12,22–29

Isten emésztő tűz

A VASÁRNAP IGÉJE



baságainkon. El tud keseredni, amikor elszakadunk tőle. Embertelenségünk valódi fájdalmat okoz neki. Ez a felháborodása, elkeseredettsége, fájdalma félelmetes.

Hirdetem nektek Isten haragját, amely lényegében más, mint az emberek haragja. Nagysága felfoghatatlan. De a mássága abban áll, hogy nem választható el az irántunk érzett szenvedélyes szeretetétől. Ennek a haragnak erőtlén leképzése annak az apának haragja, aki fia gaztetteivel szembeül. Olyan indulat ez, amely soha nem felejt el, hogy aki ellen fordul, az mindenestől, mindig, elválaszthatatlanul az övé. A Sionon felvonulhat az élő Isten városának népe, a mennyei Jeruzsálem, az angyalok ezrei, az elsőszülöttek ünnepi serege, a tökéletességre jutott igazak lelkei, ő csak minket keres, akik elutasítottuk azt, aki szólt, aki a mennyből szólt hozzánk. Minket keres, mert az övéi vagyunk.

Akkor Ráhel szembefordul Istennel.

„Te egy idegen Isten vagy, egy Haragisten, egy Lesújtóisten, egy Bosszúisten, és én, Ráhel, aki csak a Szeretót szereti és az Irgalmasnak szolgált, én, Ráhel, én megtagadlak itt, az angyalaid szeme láttára! Ám hajtsanak tédre előttem mindannyian: kiválasztottaid és prófétáid... én, Ráhel, az anya nem hajlok meg Előttem! Egyenes gerinccel lépek kellős közepedbe, elválasztva lényedet igédőtől. Mert még mielőtt bírja lennél gyermekeimnek, perbe szállok én Veled, és íme, nyíltan vádolkol, szavad, Uram, ellentmond lényednek, haragos szád megtagadja szíved végtelen irgalmát! Így hát tégy igazságot lényed és szavad közt! Ha valóban az Engesztelhetetlen vagy, mint akinek mutatkozol,

hogy Isten minden erejével azon van, hogy mentsen, hogy jót mondjon rólunk, hogy mindent javunkra magyarázzon.

Isten pedig, aki válasz nélkül hagyta Ábrahám, Izsák, Jákób imádságát, aki néma maradt a próféták kérésére, aki nem békült meg Ráhel szenvedéseinek hallatán, most, erre az őszinte kifakadásra kész elfordítani haragját. És az angyalok „megérték, hogy szavának tagadója – hitének féltelenségéért – kedvesebb volt Istennek igéje jámbor szolgálójának, vakbuzgón követő engedelmességükért. És szertefoszlott az angyalok rémülete, megbizonyosodva pillantottak fel szárnyaik mögöl, és íme, újra fény és dicsőség lengett Isten élő jelenléte körül, és mosolyának boldogító kékje beragyogta a végtelen teret.”

Hirdetem nektek Jézus Krisztust. A kereszten látszik ennek a mondatnak valódi értelme: a mi Istenünk emésztő tűz. Igaz a lobbanása, igaz a heve, de végül magát emészti fel. A golgotai égen sötét felhő gyűlik, de a sötétség alatt átélte mély magányban világosság nyílik az ember számára. Az ég haragja visszavonul, magát emészti fel a tűz, és engem is újjáéget, örök emlékként bevésődve, megmentve engem, a haragra méltót. Szoktuk ezt mondani a szülői szeretetre: emészti magát az aggodalomban és a féltésben. Amekkor a harag tüzének ereje, olyan kora az önpusztítás is. Ott állók a kereszttel. A viaskodó Szentháromság látványa új emberré tesz. És akkor megértem, hogy Isten, aki emésztő tűz, a mi Istenünk.

■ KOCZOR TAMÁS

Jöjjetek, Isten Fia hív

CANTATE



igája és könnyű terhe a fő gondolat. A nálunk nem szereplő három strófa a mulandó fiatalságot és erőt a gyengeséggel állítja szembe, majd arról beszél, hogy hiábavaló a gazdag vagyona, a tanult ember tudása, ha nem ismeri fel a kegyelmi időt. Az utolsó két vers Jézus örök szavának követésére bátorít.

Az ének dallama már a 16. század elején felbukkant világi forrásban, szerzőjét név szerint nem ismerjük. 1530-ban rendelték hozzá Grünwald versét, és 1534-ben Nürnbergben jelent meg nyomtatásban. A dallam többnyire körülöngyöl a moll harmas hangzatot, és kétszer lép a záróhang alá: ez adja a kompozíció kiegyensúlyozottságát és stabilitását. A strófa szilárdságát az is elősegíti, hogy – a rímképlethez is igazodva – az 1–2., valamint a 4–5. sor egymás variánsai, a 3. és 6. sor pedig új gondolatot hoz.

A német dallam (EG 363) páratlan lüktetésű, és ritmikailag sokkal változatosabb, mint az általunk ismert verzió. Ilyen egyszerűsödési folyamaton ment át énekeskönyveinkben többek között az *Úr Jézusunk, fordulj hozzánk* (EÉ 279) vagy a *Mennynek, földnek teremője* (EÉ 96).

■ ECSEDI ZSUZSA

Mint egy zöld erdő a pusztaság közepén – olyan *Georg Grünwald* éneke... Údító látvány, nyugalmat, békeséget adó környezet, a belső csend szigete, friss levegő, az élet illata. Ez az ének igazi evangélikus kincs.

maga szólal meg. Az igehirdetés így válhat élő evangéliummá. Az igehordozó ének is így válik prédikációvá: önmagunknak, egymásnak, másoknak éneklünk, és éneklünkben megszólal az Isten. Maga a világon úr Fiúisten.

„Jöjjetek” – hangzik a szava nekünk, nekem hangzóan. Nincs kizárva senki hívogató szeretetéből! Korra, nemre, bőrszínre, hitre és lelkiállapotra való tekintet nélkül, mindenkinek szól a meghívó.

Annyi minden hívogat manapság. Hívunk programokra, rendezvényekre, hívunk vásárlásra áruházakba, boltokba, hívunk pártokba, hívunk ilyen-olyan kínálattal közösségekbe. De tényleg azt kapjuk, amire vágyunk? S ha a vágyainkat kielégíti ez az az ének, tényleg azt adja, amire valóban szükségünk van? Jézus, az Isten Fia hív: jöjjetek énhozzám. Ő megadja, ami az életre, az örök életre elegendő. Nem kecsegtet könnyű, gondtalan élettel, hiszen „igát” kell felvenni, de ez vállalható, és vele célba juthatunk. Hívó szavára egy jó válasz van: követni őt. A keresztyén ember nagy kísérlete ez, amelyben ott van elrejtve a sikeres vállalkozás: nem a miénk, hanem a hívó, kísérő, vezető, célba juttató Úr „sikere”.

Az éneket záró nagy hitvallás pedig a gyülekezet válasza az ígére. Az én válaszom Krisztus hívó szavára. Arra a szóra, amelyre egy életet lehet – sőt érdemes – építeni.

■ HAFENSCHER KÁROLY

Környezetbarát életvitel – fenntartható társadalom

A teremtés ünnepe Pesthidegkúton

► Az Egyesült Nemzetek Szervezetének javaslata alapján életre hívott környezetvédelmi világnap alkalmából a Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend idén huszadik alkalommal rendezte meg a teremtés ünnepét. A *Környezetbarát életvitel – fenntartható társadalom* címmel meghirdetett eseményre június 3. és 5. között a budapest-pesthidegkúti evangélikus templomban, valamint a helyi ökumenikus iskolában került sor.

talános Iskola tanárai is, a templomban pedig *Csere István*, az iskola igazgatója várta az oda érkezőket.

Pénteken teljes liturgiájú ökumenikus istentiszteletre került sor, majd különböző felekezetekhez tartozó meghívottak előadásai hangzottak el.



FOTÓ: DR. SZÉCHEY BELA JÓZSEF

Az idei alkalom helyszínére *Láng Zolt* meghívásának köszönhetően esett a választás; a II. kerületi polgármester köszöntését is küldte a résztvevőknek. (A II. kerületi önkormányzat pályázati keretek között támogatást is nyújt a rend apátja, *Széchezy Béla* által szerkesztett *Zarándoknapló* második kötetének kiadásához.)

A Pesthidegkúti Evangélikus Egyházközség lelkésze, *Fodor Viktor* nemcsak a házigazda szerepét vállalta, hanem ő maga szervezte meg a hatodik zarándokutat a 13. századi eredetű gercei templomhoz. Akik vállalták a gyaloglást a sárban, esős időben, azok az út közben állomáson meditációs imádságot, a templomban pedig énekkari szolgálatot hallgathattak meg. Isten igéjét *Gáncs Péter*, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke hirdette (*képiünkön*). A zarándoklaton részt vettek a Mária-remete-Hidegkúti Ökumenikus Ál-

Az esti vitában állásfoglalás született a környezetbarát életvitelről. A résztvevők a „felelős mértékletesség” kifejezés használatát tartották megfelelőnek a tartósan vállalható életforma jellemzésére. Egyetértettek abban, hogy az erőltetett polgári jólét semmiképpen nem egyeztethető össze a józan, keresztény elvárásokkal.

Az ökumenikus istentisztelet igei szolgálatát *Széchezy Béla* evangélikus lelkész végezte Józsa 5,10–12 alapján. A teremtésvédelem terén az érdemi előrelépéshez, változáshoz nem elegendő az egyéni, „hősi környezetvédő” élet – fejtette ki –, a fenntartható társadalom kialakításához társadalmi szintű összefogás szükséges. Diakóniai-szolgáló szemlélet és

ennek megfelelően alakított kormányzati munkát kell megkövetelni az egyes országok parlamentjeitől.

Mangasi Sihombing, az Indonéz Köztársaság nagykövete mint az ünnep fővédnöke, illetve főelőadója – mintegy válaszként – egy indonéz művész festményével kapcsolatban vezetői székek birtokosainak óriási felelősségéről és nagy lehetőségeiről beszélt, és pedig földgolyónk egészének összefüggésében. Szerinte az egyes államoknak – saját országához hasonlóan – érdemi választ kell adniuk a koppenhágai klímaprogrammal kapcsolatban is.

A harmadik napon – az ökumenikus iskolában zajlott munka során – a résztvevők határozati javaslatokat fogadtak el, amelyeket a kormánzatnak (a környezetvédelmi és oktatási államtitkárságnak) kívánnak eljuttatni. Ezzel párhuzamosan az iskola aulájában tanárok és diákok mutatták be, miként lehet környezetkímélő anyagokból használható dísz tárgyakat készíteni.

Az ENSZ 1992-ben indított, *Agenda 21* elnevezésű, széles körű akcióprogramjához kapcsolódó kérdőív felmérés előzetes értékelését és továbbfejlesztését *Geröcsné Czeglédi Irén* vállalta.

A program végeztével az ünnep résztvevői úti áldással indulhattak haza.

Nagy Gábor Tamás evangélikus polgármester meghívására jövőre az I. kerületben rendezhetik meg a teremtés ünnepét.

■ Sz. B.

Beiktatták az új finn érseket

Ünnepi istentisztelet keretében iktatták be tisztségébe június 6-án *Kari Mäkinen*, a Finn Evangélikus Egyház tizennegyedik érsekét.

Az iktatás szolgálatát *Eero Huovinen* helsinki püspök mint rangidős püspök végezte a turkui székesegyházban a finn egyház, illetve külföldi evangélikus egyházak – észt, skandináv, namíbiai, dél-afrikai, német, orosz és jordániai – vezető püspökeinek, valamint az anglikán testvéregyház püspökének segédletével.

Egyházunkat *Ittész János* elnök-püspök képviselte, aki az úrvacsoraosztásban segédkezett.

A számos külföldi evangélikus és más felekezetű meghívott vendég között ott volt *Ishmael Noko*, a Lutherá-

nus Világszövetség főtájkára, valamint a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház képviselőjében *Adorján Dezső Zoltán* püspök is.

Az ünnepen részt vett *Tarja Halonen* köztársasági elnök asszony, valamint *Jukka Paarma*, a tizenegyes éves egyházvezetői szolgálat után nyugdíjba vonult érsek és elődje, *John Vikström* nyugalmazott érsek is.

A beiktatott új érsek – aki ötvenöt éves, és eddig turkui püspökként szolgált – igehirdetésében a vasárnap evangéliuma alapján beszélt a gazdag és Lázár történetének mai valóságáról, és felhívta a figyelmet arra, hogy az egyház küldetése nem lehet más, mint hogy a gyengék és elesettek mellé álljon.

■ BARANYAY CSABA felvétele



Teremtésünnepek ökumenikus előkészítése

Első ízben gyűlt össze az őszi teremtésvédelem hét előkészítő ökumenikus munkacsoport június 4-én a Déli Egyházkerület püspöki hivatalában. A megbeszélésen az Ararát munkacsoport tagjain kívül jelen voltak a katolikus és a református egyház képviselői is.

Az Egyházak Világtanácsa által a teremtés ünnepére kijelölt időszakban (szeptember 1. és október első vasárnapja között) az egyes felekezetek már a korábbi években is szerveztek különböző alkalmakat, ám most egybehangzóan fogalmazódott meg a közös hálaadás gondolata.

A szeptember 26-ára meghirdetett ökumenikus alkalomnak a budapesti Villányi úti Szent Imre Plébánia ad otthont. A munkacsoport biztatja az egyes gyülekezeteket, közösségeket az ünnep megtartására, melyhez a későbbiekben mindenki számára elérhető segédanyagokat is szeretne közreadni.

■ JCsCs

Reménység és illúziók

► *Dum spiro spero* – amíg élek, remélek. A rejtélyes eredetűnek tűnő mondásra szó szerint vagy tartalmával egyetértve sokan és gyakran hivatkoznak. Vannak, akik az ókor híres emberének, *Cicerónak* tulajdonítják, a *Bánk József* által szerkesztett *3500 latin bölcsesség* című könyv pedig *Prohászka Ottokár székesfehérvári katolikus megyés püspök* jelmondataként ismerteti (bár ez a kettő akár együtt is igaz lehet). A sokszor emlegetett remény nélkül nem lehet élni is tulajdonképpen ugyanezt mondja. Tartok tőle, hogy a gondolkodásunkat (és olykor sorsunkat is) meghatározó kérdéseknél nem mindig vagyunk elég pontosak, és ilyenkor összekeverednek bennünk a megalapozott reménységek és a légből kapott illúziók. A kedves olvasók figyelmét kérve ezek közül említek most néhányat.

Itt van máris a mindannyiunk sorsát, egész nemzetünk jövőjét érintő, a mindennapokat meghatározó választási eredmény! Tiszteletben tartva mindazok politikai meggyőződését, akiknek erről más a véleményük, nem lehet nem komolyan venni a miniszterelnöknek a választás eredményét alkotmányos forradalomnak minősítő nyilatkozatait. Azt is gondolom, hogy a nemzet túlnyomó többségének – talán még a kétharmadnál is nagyobb ré-

szének – ez a véleménye. És ez a sokak szívében, gondolkodásában megfogalmazódó reménység vissza-visszatérő indoklása, hivatkozási alapja is. Hiszen a kétharmad az kétharmad!

De nem torzul-e ez a reménység meg nem alapozott illúzióvá mindazokban, akik azt hiszik, hogy a jövő minden nyitott és bizonyos aggodalomra is okot adó kérdése a választási matematikával egy csapásra megválaszolható? 2010 áprilisában, a két választási fordulón tényleg eldőlt minden? Most már egyenes út vezet a végső győzelemig, az egyházakkal is lojális, minden tekintetben a mi értékrendünknek is kedves polgári Magyarország diadalmas rekonstrukciójához?

Mindenkit övök ettől a rövidzárlatos illúziótól! Ha bárki is azt hiszi, hogy mostantól kezdve diadalmenet a jövő, az súlyosan téved! Nemcsak a sokszor – és valljuk meg, nem is mindig politikai szándékok nélkül – emlegetett úgynevezett *csontvázak* miatt, hanem mert a célul kijelölt jövő egyszerűen nem valósítható meg az egész nemzet áldozathozatala és a lemaradtak iránt is felelősséget érző szolidaritása nélkül. Aki mást mond, az téved, de az is lehet, hogy szándékosan téveszt!

Aztán itt van egyházunk jövőjének kérdése is. Magam is hallottam már olyan véleményeket, hogy mostantól kezdve minden jóra fordul. Ha azt nem mondták is ezek az illúzióktól megbabonázott hittestvéreink, hogy szerintük a politikai fordulat itt van már a Kánaán, de azt igenis jelezte, hogy elvárásaik szerint mostantól kezdve más dolga sem lesz az államnak, mint

ÉGTÁJOLÓ



hogy a szegény egyházak jogos sérelmeit orvosolja. Nem idézem *Petőfit*, de mindenkit kérek, hogy vegye fontolórra a költő markáns ítéletét a messianisztikus Kánaán-várhozról.

Remélem, a kedves olvasók, egyházunk felelősen gondolkodó tagjai közül senki sem gondolja, hogy bajainkat az egyházunk, egyházak iránt az előbbi kurzusnál joggal lojálisabbnak remélt kormányzat majd helyettünk megoldja! Ami külső, akár még nagyvonalúan egyházbarátnak is mondható támogatással, finanszírozással megoldható, lehet fontos és komoly segítség – de semmiképpen minden bajunkat gyógyító csodaszer, problémáinkat egy csapásra rendezni képes megoldás.

Ami szívünkben az egyházunk iránti felelős szeretet terén hiányzik, azt nem pótolhatja, nem helyettesítheti – ha ebben a nyomorúságos gazdasági helyzetben egyáltalán lehetősége is lenne rá – az egyházak iránt lojális kormányzat bármilyen nagyvonalú politikája. Testvérek, vessétek ki szívetekből ezt az illúziót! Ki kell mondanom újra: egyházunk jövőjének tartalékai nem az állami büdzsében, hanem a te szívedben és zsebedben vannak elrejtve, kedves olvasó!

Végül már csak egy kérdést említek.

E területen is hadakoznak egymással gondolkodásunkban a reménységek és az illúziók. Meg vagyok győződve arról, hogy a múlt bénító örökségétől megszabadulni csak egy lehetőségünk van. Lelkiismeretemre hallgatva, pásztori felelősséggel ki kell mondanom: a mi érdekünk, egyházunk érdeke az, hogy ne kellően nagy sóprúval és mindent eltakarni tudó, eléggé nagy szőnyeggel harcoljunk múltunk árnyaival, hanem úgy, ahogy a Mester tanított erre. Vállalva a szerénytelenség esetleg ittott megfogalmazódó kritikáját is, befejezésül a 2000. szeptember 23-án elmondott püspöki székfoglalóm egyik ide kívánczoló passzusát idézem. Ha valamikor, akkor most ide illik. Sapientsat – a bölcsnek elég.

„Van-e még számunkra reménység? Hiszem, hogy van. És ezen az ünnepi órán, e hatalmas gyülekezet előtt számot is adok a bennem élő reménységről. (1Pt 3,15)

De van itt még valami, amit immár nem halogathatok tovább!

A ma rám bízott szolgálat és a szívemre helyezett felelősség indít arra, hogy mielőtt felvázolnám püspöki szolgálatom alapvetését és programját, megrendülten, de Isten bűnbocsátó kegyelmében bizakodva, megkövessem egyházunk népét, gyülekezeteink tagjait. Különösen is az azokból kiszakadt testvéreinket, a gondjaik súlya alatt magányosan roskadozókat, elárvult és magára hagyott értelmiségűket, a tanácstalanná lett fiatalokat, az emberhez méltó élet periferiájára szorultakat. Mindazokat, akik miattunk, Isten hivatalos szolgálói: püspökök és lelkészek

miatt, erőtlenségeink miatt gondolhatták gyengének Isten. Hogy nem láthatták rajtunk, nem hallhatták tőlünk, hogy jobban szeretjük és féljük Istent, mint a nyíltan, majd a megszilárdított hatalmának biztonságában egyre taktikusabban egyházrontásra törő hatalmat. Hogy nem látták rajtunk, hogy Isten a mi erős várunk és bizodal-

munk. Személy szerint is bocsánatot kérek szolgatársaimtól, hittestvéreimtől, az egykori takácsi-gecei társgyülekezet és a közkegyülekezet tagjaitól, a velem különféle alkalmakon kapcsolatba került más felekezetű keresztény testvéreimtől és honfitársaimtól, hogy ha adósuk maradtam Krisztus-hitem megvalósításának bátorságával, a jézusi szeretet tetteivel, az élő Isten megtapasztalt hatalmáról való bizonyosságtétellel, a vigasztaló, bátorító és irgalmas pásztori szóval.

Kyrie eleison!
Reménységem az az Úr, aki ma engem is meghívott asztalához, és akitől én is hallhatom: »...nem ítéllek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétekezz!« (Jn 8,11)»



Ittész János püspök Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Bizonyságtétel Krisztusról ma

Edinburgh 1910–2010 – gyorsmérleg a világmissziói konferenciáról

► Közös nyilatkozat kiadásával ért véget a skóciai Edinburghban a június 2–6. között megrendezett világmissziói konferencia. „Arra hívtunk, hogy az együttérzésnek és a gyógyításnak a közössége legyünk” – áll a mintegy hatvan ország háromszáz delegáltjának közös felhívásában. A résztvevők a kereszténység közös spektrumából kiindulva tanácskoztak öt napon keresztül a 21. századi misszió irányáról. A konferencia témái a szociális igazságosság mellett a kolonializmussal átítított missziói történet feldolgozása és a más vallásokkal folytatott párbeszéd voltak. A vasárnapi záróünnepségen arról a száz évvel ezelőtti edinburghi világmissziói konferenciáról is megemlékeztek, amely – sokak szerint – a 20. századi ökumenikus mozgalom kiindulópontjának tekinthető. Lapunk dr. Bóna Zoltánt, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtákarát kérte meg arra, hogy – a zárása után egy nappal rendelkezésre álló információk alapján – vonja meg a nagy jelentőségű konferencia mérlegét...

„Mint szerette ez az ember a szegény pogányokat, mennyi önmegtadással élt közöttük és értük” – írja útinaplójában M. O. jegyzéssel a Békeharang metodista lapkiadó látogatóként volt jelen 1910-ben a világmissziói gyűlésen, és hasonlóan szenvedélyes lelkesedéssel ad hírt az egész eseményről.

A skót főváros – Livingstone és más skót misszionáriusok, valamint a skót egyházak missziói elkötelezettsége miatt is – méltó helyszíne volt száz évvel ezelőtti annak a világmissziói konferenciának, amely sokak szerint joggal mondható egyben a modern ökumenikus mozgalom bölcsőjének is. (A tanácskozás lefolyásáról, témaköréről és tanulsága-

iról – egyebek mellett – az *Evangélikus Élet* június 6-i számában olvashatunk D. dr. Harmati Béla nyugalmazott evangélikus püspök tollából.)

Sokat változott a világ, de Krisztus missziói parancsa változatlan. És változatlan a keresztények egységére buzdító krisztusi imádság is. A világ változása és változatlansága beszédesen fejeződik ki a két nagygyűlés témaköreiben. Az elemző összehasonlítás egy nagyszabású dolgozat témája lehet, ezért most csak a címekből álljon itt ízelítő, igyekezzünk ezek alapján képet alkotni a száz esztendő hozta változásokról.

Az 1910-es témakörök:

1. Az evangélium eljuttatása az egész nem keresztény világhoz. 2. Az egyház a misszió területén. 3. Nevelés a nemzeti lét krisztianizálása viszonylatában. 4. A missziós üzenet a nem keresztény vallások viszonylatában. 5. A misszionáriusok felkészítése. 6. A misszió otthoni támaszpontja. 7. Missziók és kormányok. 8. Együttműködés és az egység elősegítése.

A centenáriumi konferencia témakörei:

1. A missziói alapjai. 2. Keresztény misszió a világvallások között. 3. Misszió és posztmodernitás. 4. Misszió és hatalom. 5. A missziói elkötelezettség formái. 6. Teológiai képzés. 7. Keresztény közösségek a mai világban. 8. Misszió és egység – ekkleziológia és misszió. 9. Missziós kegyesség és hiteles tanítványság.

Néhány azonosságot és markáns különbséget azért rögtön látunk. Azonos, hogy hangsúlyos az ökumenikus szempont; elismerik a közös teológiai felkészítés szükségességét; elismerik a világvallások iránti figyelmesség szükségességét.

Nyilvánvaló különbség, hogy régen külön kellett hangsúlyozni a misszió egyházi jellegét, ami ma több mint magától értetődő; ma a misszió többirányú, olykor egyértelműen fordított irányú földrajzilag és kulturálisan, mint korábban; a misszió immáron nem egyházak vagy egyházi speciális körök rendkívüli vállalkozása, hanem

minden hívő egyén és gyülekezet egyetemes tanítványa kötelezettsége.

Ez az egyetemes missziói elhívás egyben radikalizálja a misszió és az egység összetartozását, amelyet *Olav Fykse Tveit*, az Egyházak Világtanácsának (EVT) főtákará előadásában így aktualizálta: „Száz évvel az edinburghi konferencia után meg kell indítanunk a huszonegyedik századi közös missziókat. Együtt kell felismerünk, hogy mit jelent számunkra ma a Krisztus keresztjének hordozására való felhívás, amelyről közösen tesszünk bizonyságot, és amely által megtaláljuk azokat a különböző utakat, amelyeken láthatóvá tesszük, hogy egységre vagyunk elhívva.”

A kilenc fő téma közül tehát kiemelkedik a nyolcadik, amely az egyház tanával és az egyház küldetésével foglalkozik. (Az ezzel kapcsolatos terjedelmes tanulmányt, amelynek kidolgozásában nagy szerepe volt dr. Gonda László debreceni református teológiai docensnek, hamarosan magyarul is olvashatjuk az ökumenikus tanács honlapján: <http://www.meot.hu>.)

A konferencia résztvevői június 6-án a *Közös elhívás – Edinburgh 2010* című dokumentummal erősítették meg missziói elkötelezettségüket, és megfontolásra ajánlják ezt a világ keresztényei számára. Egyebek mellett a következőket érezték fontosnak leszögezni.

„...arra hívtunk, hogy megtestesítsük és meghirdessük az üdvösség evangéliumát... oly módon, hogy a szeretet és az igazságosság élő megjelenítői vagyunk...”

...arra hívtunk, hogy hiteles dialógust, tiszteletteljes elkötelezettséget és alázatos bizonyságtételt vigyünk a más vallásúak és a vallástalanok elé Jézus Krisztus egyedülállóságáról...

...arra hívtunk, hogy az együttérzésnek és a gyógyításnak a közössége legyünk...

...arra hívtunk, hogy a bűnbánatban, a hatalmi rendszerek megkérdőjelezésében és a hatalmi struktúrák elszámoltathatóságában legyünk Krisztus testének tagjai...

...arra hívtunk, hogy az evangé-

lium kifejezésének örömeivel jelenjünk meg a világ nemzetei között...

...arra hívtunk, hogy a teológiai oktatás új formáiban is együtt dolgozzunk...

...arra hívtunk, mint a hit közössége, hogy küldetésünket minden irányból és minden irányba betöltsük...

...arra hívtunk, hogy folyamatosan együtt dolgozzunk akár egymásnak ellentmondó témakörökben is, annak érdekében, hogy közös látásra jussunk...

...arra hívtunk, hogy ezt az utat a Szentlélek által örömmel, lelkesen, felkenten, elküldöten és felhatalmazottan végezzük...

A Krisztusról való bizonyságtétel tehát mindannyiunk keresztény létének rendes eleme és megjelenési formája. Mégis vannak rendkívüli események – ilyenek az évfordulók, amelyek „jelles állomások a közös utazásnak”. Erőről tett bizonyságot az a panelbeszélgetés, amelyben Brian Farrell római katolikus püspök, Olav Tveit EVT-főtákará és Geoff Tunnicliffe lelkes, az Evangéliumi Világszövetség képviselője vett részt.

A beszélgetés apropóját nemcsak a fenti teológiai, missziológiai, ökumenikai igazságok adták, hanem egy másik évforduló is, nevezetesen az, hogy ötvenéves a Keresztények Egységét Elősegítő Pápai Tanács.

Krisztus egyháza három nagy családjának képviselői egyebek mellett az alábbi három fontos dologban értettek egyet.

a) „...ha közös úton járunk, időről időre meg kell állnunk, és meg kell vizsgálnunk az irányt és előrehaladásunk mértékét, hogy jelfrissítsük magunkat a még előttünk lévő napokra.” b) „Jézus Krisztus elfogadása a világ által közvetlen kapcsolatban van a mi egységünkkel. A különbözőség lehet erősségünk, de csak akkor, ha a világ együtt lát bennünket...” c) „...ha ennek a konferenciának az eredménye nem tűnik forradalmának számunkra, az csak azért lesz, mert már oly sokat elértünk. Mélyül az a felismerés közöttünk, hogy az evangélium hirdetésére hívtunk el, és egyre jobban megtanuljuk ezt közösen tenni.”

Szegény gazdag Európa

Egyházi hozzájárulás a szegénység és szociális kirekesztés legyőzéséhez

► Az Európai Parlament és az unió kormánya, az Európai Bizottság a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évének nyilvánította 2010-et. Ezzel kifejezte, hogy a társadalmi szolidaritás megerősítése, valamint a szegénység és kirekesztés megszüntetése továbbra is fontos célja az Európai Uniónak. Ez a tetszetősen megerősített elkötelezettség ugyanakkor annak beismerését is jelenti, hogy az Európai Unió tagállamai közötti gazdasági és társadalmi különbség az elmúlt években nemcsak hogy nem csökkent, hanem olykor növekedett is.

A feszültségekkel és ellentmondásokkal terhelt szociális és gazdasági helyzetben az EU 2020 elnevezésű európai uniós stratégiai dokumentumhoz, annak vitaprogramjához sokféle módon kapcsolódnak az európai egyházak. Ezek sorában fontos dokumentum a jelen írás címét viselő, német nyelvű tanulmánygyűjtemény, amely a *Társadalmi igazságosság* című –

Heidelbergben megjelenő – egyházi évkönyvsorozat negyedik kötete.

A könyv fő témája, illetve fő kérdése az, hogyan lehetne áthidalni az új szakadékot Kelet- és Nyugat-Európa között. E témakörben a szegénység, kirekesztettség, kilátástalanság, fenntarthatatlanság gazdasági-társadalmi okairól és következményeiről, valamint az erre adandó teológiai, etikai, egyházi reflexiókról olvashatunk.

A kötet bevezető tanulmányának már a főcíme is választ sugall a kérdésre, amely szerint az európai szociális integráció legfontosabb feltétele az, hogy ne áldozzák föl a szegénység elleni küzdelmet a verseny és a növekedés oltárán. Más szóval „az európai szociális integráció ne legyen többé alárendelve egy olyan gazdasági integrációnak, amelyet a verseny határoz meg”. (A bevezető tanulmány – amelyre reflexiókat is szívesen várunk az oikumene@meot.hu e-mail címre – teljes terjedelmében magyarul is olvasható a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának honlapján: <http://www.meot.hu>.)

A tanulmánykötet – amely közli az ökumenikus tanács szociális bi-

zottságának Fazakas Sándor teológiai tanár vezetésével írt tanulmányát is: *Keresztény szolidaritás felekezeti színek nélkül* címmel – ünnepélyes bemutatására a közelmúltban került sor az Európai Parlamentben.



A szociális etika iránt elkötelezett teológusok és egyházi szakemberek mintegy nyolcvanfős csoportja panelbeszélgetések formájában elemezte az európai gazdasági, szociális és ökológiai jelenségeket és

ezek összefüggéseit. A négy tematikus ülés témája a következő volt: *Szegénység és munka; Igazságosság és szociális kohézió Közép- és Kelet-Európában; Fenntartható fejlődés; A lisszaboni szerződés szociális di-*

1910-ben ezerkétszázgyal gyűltek össze a tanácskozási, többnyire az angolszász világból. Európából összesen alig kétszázgyal voltak, Közép-Európából senki, a római katolikus és az ortodox egyházakból szintén senki nem volt jelen. Magyarországról az említett metodista látogató és Kovács J. István mint református tudósító jelenlétéről tudunk.

A részvételben is vannak hasonlóságok és különbözőségek a száz évvel ezelőtti és a mostani rendezvényt tekintve.

A centenáriumi konferencia mintegy háromszáz résztvevőjének többsége a harmadik világból érkezett. Jelen volt az ortodoxia és a római katolicizmus is. Magyarországról, mint már említettük, dr. Gonda László debreceni missziológus vett részt mint az Egyházak Világtanácsa Világmissziói és Evangélikus Bizottságának tagja és a nyolcadik témacsoport társvezetője. Skócia gyönyörű fővárosában, az egyetem épületeiben és a Skót Református Egyház dísztermében a látogatókkal együtt ezres közösség élte át a századik évforduló felemelő programjait.

A szervezők ugyanakkor világszerte azt kérték, hogy a modern technika és különböző akciók eszköztárával, amennyire csak lehet, bővítsük a misszió átgondolásában részt vevők közösségét az évforduló kapcsán. Hazánkban erre volt példa az a közelmúltban zajlott budapesti összejövetel, ahol D. dr. Harmati Béla nyugalmazott evangélikus püspök tartott előadást elsősorban az 1910-es eseményről. A Károli Gáspár Református Egyetem Közép- és Kelet-európai Missziói Tanulmányi Intézete esszépályázat kiírásával járul hozzá az évfordulóhoz. A Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiumának augusztusi, Pápan megrendezendő plenáris ülésének is napirendjén szerepel az esemény.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Október a reformáció hónapja elnevezésű rendezvénysorozata egy teljes hétvégét szentel e témának, a tervek szerint Pécssett október elején. Mi pedig vegyük szívünkre a közös felhívást, hogy Isten szeretetének jeleként éljük meg krisztusi bizonyságtételünket ma és holnap is.

Kényelmes, bő kabát

Hatodik évfolyamába lépett a lelkészakadémia

► **Elindult a lelkészakadémia – avagy a jó pap holtig tanul, illetve Lelkészkadémia – jó bornak is kell a céger.** Ezekkel a címekkel olvashatók az első két alkalomról szóló tudósítások a 2004-es lapszámainkban. Az azóta eltelt évekről, a megélt huszonhárom kurzus tapasztalatairól beszélgettünk a két szervezővel, **Varga Gyöngyivel**, hittudományi egyetemünk docensével és **Németh Zoltán** pécsi lelkésszel a hatodik évfolyam huszonnyedik kurzusán, amelyet június 4. és 8. között tartottak Balatonszárszón.

– „Őszinte, gyanakvástól és egymás beskatulyázásától mentes, nyitott és befogadni, ugyanakkor adni is kész légkör jellemezte a kurzust. Más-ként nevezhetjük ezt testvéri, lelki közösségnek is” – többek között ezt olvashatjuk Kovács László lapunkban megjelent tudósításában, amelyet a második lelkészakadémiáról írt. Egyházi, sőt lelkési körökben ennyire kell ezt hangsúlyozni?

VARGA GYÖNGYI: Tagadhatatlan, hogy eleinte sokan fenntartással fogadták a kezdeményezést. Ennek az egyik oka az indulásban, illetve az akadémia szabályozásában keresendő: egyházunk országos presbitériuma, amikor szabályrendeletben rendelkezett a lelkészek továbbképzéséről, a lelkészakadémiát is beemelte a lelkési munkaközösségek és a lelkészkonferenciák által nyújtott képzések sorába. Ezzel együtt a rendelet kimondja, hogy ebben az intenzív teológiai és spirituális továbbképzést biztosító képzési formában a lelkési kar tagjainak öt év alatt legalább egyszer kötelező a részvétel.

Emellett őszintén hozzá kell tennünk azt is, hogy bár nem vagyunk nagy egyház, a lelki, kegyességi sokszínűség evangélikusságunkra is jellemző, így természetesen a lelkési karra is. Épp ezért minden kurzuson érdekes látni, hogyan érlelődik össze az adott téma kapcsán a sokféle teológiai látásmód.

NÉMETH ZOLTÁN: A lelkészakadémiát – német minta alapján – Lackner Pál és Ördög Endre kezdeményezte annak idején, és amikor ez a továbbképzési forma végül itthon is elindult, akkor kettőnket kértek fel szervezők. Mi a kezdetektől azt a célt tűztük ki magunk elé, hogy egy-egy ötéves ciklusban minél többféle téma és megközelítési mód érvényre juthasson. Egy kényelmes, bő kabáthoz tudnám hasonlítani ezt az egészet, amelyben az a jó, hogy sok minden és mindenki elfér benne és alatta. Ha bizonyos szempontok alapján elkezdénénk szűkíteni – például csak egyes teológiai irányzatok mentén szerveznénk, vagy csak a lelkigyakorlatra, esetleg csak a gyakorlati kérdésekre vagy épp csak az elméleti síkra helyeznénk a hangsúlyt –, akkor azzal kizárnánk bizonyos embereket. Nem ez a célunk, és valószínűleg ezért is kaptuk már meg a „liberális” jelzőt.

– A lelkészakadémia honlapján visszamenőleg is láthatók a korábbi kurzusok témái és előadói. Milyen szempontok szerint végzik a szervezést?

V. GY.: Minden kurzus végén sor kerül kiértékelésre is, amelyen a résztvevők elmondják véleményüket. Ekkor nem annyira konkrét témáotletek hangzanak el, mint inkább általános javaslatok. A lelkészakadémia korábbi szakaszában – az egyházi vezetéssel egyetértésben – igyekeztünk „berkeinken belülről” hívni az előadókat. Az utóbbi időben azonban nyitási szándékkal más egyházak kompetens személyeit, illetve az adott téma szaktekintélyeit is felkér-

jük egy-egy előadás és műhelymunka megtartására.

N. Z.: Minden előadónak nagyon hálásak vagyunk, hiszen munkájuk, kutatásaik mellett sokszor a szabadidejük terhére vállalták és vállalják a felkérést. Nem szeretnénk most „névsorolvasást” tartani, nehogy bárkit is kihagyjunk, de hadd illesse e



A SZERZŐ FELVÉTELE

lyen külön köszönet Takácsné Kovácsné Zelmát, aki a kezdetektől figyelemmel kísérte és segítette a munkánkat, és ha tehetné, mindig eljött a kurzusokra. A résztvevők konkrét visszajelzései mellett a kurzusok során mi magunk is látjuk, érezzük, mire van igény, mit lehet még hozzatenni a képzéshez. Olyan ez, mint a gyülekezeti élet – a lelképásztori munkának az is része, hogy figyelje a közösség életét, és lássa, merre lehet továbbhaladni.

– És hogy érzik, mindig sikerül a képzéssel szemben támasztott igényeket kielégíteni?

N. Z.: Nem feltétlenül feladatunk, hogy mindig mindennek és mindenkinek megfeleljünk. Hozzáteszem, nem is lehet. Azt is felvállaljuk, hogy adott esetben az igényekkel szemben is próbálkozunk. Hogy egy konkrét példát említsék: egy-egy teológiai téma megbeszélése során mi nem egy leírt prédikációt szeretnénk a kollégák kezébe adni, amit majd vasárnap a szószékről elmondhatnak, hanem az a célunk, hogy miután a kérdést sok szempontból körüljártuk, a beszélgetés tapasztalatait leszűrve ők maguk készítsék el a saját stílusuknak és gyülekezetüknek megfelelő prédikációt.

– Mennyiben tér el a lelkészakadémia a többi lelkési továbbképzéstől?

V. GY.: Már eleve a hosszúságában. A négy-öt nap olyan mértékű ráhangolódást, a téma alapos feldolgozását teszi lehetővé, amely a többi, egy-két napos alkalomhoz képest mindenképpen pozitív. A koncepció kialakításakor három szempontot próbáltunk szem előtt tartani, amely az eddigi tapasztalatok alapján be is vált: a szakmai, teológiai műhelymunkának is nevezhető képzés mellett a lelkiség, illetve a rekreáció is fontos szerepet kap. És hogy

mind a három nagyjából egyformán beleférjen egy-egy napba, ezért a délelőtt és a késő délután inkább a szellemi foglalatosság ideje, a közte levő, viszonylag hosszú délutáni szünet pedig lehetőséget ad a pihenésre, beszélgetésre, elcsendesedésre.

A program mindig úrvacsorai istentisztelettel kezdődik, a reggeli „klasszikus” áhítat sok esetben kísérletező, sajátos hangvételű – ez rendhagyó módon olykor áhítat közbeni diskurzusra inspirálja a kollégákat. Az esti alkalmon inkább az imádságra és annak többféle formájára kerül nagyobb hangsúly. A hosszabb kurzusok programjába mindig beépül egy-egy kirándulás vagy színházlátogatás.

S hogy mi okból van még mindig néhány kolléga, aki nem vett részt lelkészakadémián? Sokféle magyarázat lehet erre. Biztosan vannak olyanok, akik a történelmi felvágóhoz hasonlítanak. Ők már régóta kicsorbult fejszével vágják a fákat, de még arra a kis időre sem hagyják abba, amíg megköszörülhetnek a szerszámot.

Érdekes megfigyelni, hogy gyülekezeteink egy része még mindig nem szokott hozzá ahhoz a lehetőséghez, hogy a lelkésze több napra otthagyja a nyáját. Mivel a korábbi történelmi helyzet semmiféle belföldi vagy külföldi ösztöndíjat, továbbképzést nem tett lehetővé, a híveknek természetessé vált, hogy a lelkész soha nem megy sehova, mindig elérhető, és minden szolgál-

latot ő lát el. Ezek után, ha a lelki vezetőjük bejelentené, hogy néhány napra elutazik egy továbbképzésre, az nagy visszatetszést váltana ki. Kellő – felügyelői, presbiteri, netán esperesi vagy püspöki és anyagi – támogatás híján a lelkész inkább nem vállalja a konfliktust, és lemond az egyház által felkínált lehetőségről.

A távollmaradás egy másik oka lehet az is, hogy a lelkési karban az idősebb generációhoz tartozók esetleg úgy gondolják, hogy a pályán eltöltött évek alatt olyan tapasztalatokra tettek szert, amelyek birtokában a fiatalabb korosztályhoz tartozó előadókól nem sokat tanulhatnak. De azt is őszintén be kell vallanunk, hogy vannak olyan kollégák, akik úgy érzik, a lelkészakadémia kényelmes, bő kabátja nem az ő ruhadarabjuk.

V. GY.: Akik azonban eljönnek, maguktól és szívesen jönnek, éppen ezért ki is veszik részüket a programokból. A végén pedig feltöltöttek, hálásan mennek haza – a visszajelzésekben legalábbis ezt szűrjük le. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a balatonszárszói konferencia- és missziói otthon nagyon bevált helyszíne lett a lelkészakadémiának. Az ellátás színvonala és az itteni munkatársak segítőkész közvetlensége is nagymértékben hozzájárul a képzések sikeréhez.

– Milyen terveik vannak a jövőre nézve?

V. GY.: Egy-két korábbi kurzus tapasztalata alapján szeretnénk olyan „lappangó” teológiai témákkal foglalkozni, amelyek különlegességükkel vagy esetleg kegyességükkel fogva nagy érdeklődésre tarthatnak számot. Annak örülnénk, ha a lelkészakadémia személyes fórumát választanák a kollégák ezek megvitatására, szemben a más fórumokon tapasztalható, sok esetben koordinálatlan, így nem mindig méltó hangvételű feldolgozásokkal. Az utóbbi időben különleges helyzet alakult ki a fiatal, kisgyermekes lelkésznők számára a növekedésével. Ők nem engedhetik meg maguknak, hogy több napra otthagyják családjukat, ezért foglalkoztat bennünket az úgynevezett családi lelkészakadémia gondolata is.

N. Z.: Fontolgtatjuk „rétegzurkusok” szervezését is, például a pályakezdők vagy épp a nagy tapasztalatokkal rendelkező szolgatársak számára.

■ BODA ZSUZSA

Gondozók lelki házban

► **Kétnapos, úgynevezett nyári konferenciát szervezett június 4–5-ére az Evangélikus Kórházi Lelkigondozói Szolgálat. Pénteken a megszokott társaság gyülekezett a piliscsabai Klotildligeten, a kertvárosi környezetben található Béthel Evangélikus Missziói Otthonban, hiszen többségük már évek óta részt vesz ezeken az alkalmon.**

Heinemann Ildikó kórházlelkész rövid elmélkedésével kezdődött a program a Péter apostol első leveléből vett igéről: „Tudjátok, hogy nem veszendő



FOTÓ: HONTI IRENE

dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg atyáitoktól örökölt hiabavaló életmódotokból, hanem Krisztus drága vérén.” (1Pt 1,18–19) Ezután Radosné Lengyel Anna előadása következett *Kommunikáció a családban* címmel. A Déli Evangélikus Egyházkerület felügyelője (képünkön) a család fontosságáról beszélt, arról, hogy a családban kaphatunk erőt ahhoz, hogy szembeforduljunk a társadalmunkban uralkodó liberalizmussal, önmegvalósítással, munkamániával és egyéb káros tendenciákkal. Mondanivalóját rádiós riporterként szerzett tapasztalataival is gazdagította. Előadása végén arra bátorított: „Tegyük meg azt, ami rajtunk múlik!”

Ebéd után Molnár József miskolci kórházlelkész vetítéssel egybekötött előadása következett a Hellinger-féle családállításról. Ezt a pszichoterápiás módszert nem olyan rég alkalmazták Magyarországon, sokan még nem is hallottak róla. A dinamikus, érdekes előadás és az utána következő vezetett meditáció újszerűsége mélyen megérintette a résztvevőket. Közülük többeket érzelmileg fel is kavart, ezért volt fontos és nagyon hasznos, hogy Heinemann Ildikónak egy beszélgetés keretében mindannyian elmondhatták észrevételeiket, véleményüket, nehézségeiket...

Balogh Éva kórházlelkész a tizenévesek világról beszélt értő-érző módon. Mondanivalóját Ágai Ágnes verseivel is illusztrálta.

A bőséges vacsora után egy kis séta következett. A szemléldést és az utána következő esti imát Honti Irén kórházlelkész vezette, aki rövid magyarázatot is adott a szemléldő imához.

Másnap, szombaton Liptákné Gajdács Mária kórházlelkész vetítéssel egybekötött előadása tulajdonképpen igazi tanúságtétel volt saját családjáról, szolgálatáról, hitéről, lelkési meglátásairól.

Ezután Kulcsár Zsuzsa kórházlelkész számolt be a beteg, haldokló kisbabák, gyerekek körében szerzett megrendítő tapasztalatairól. Mondandójának a *Család születik* címet adta, mert sokszor volt tanúja annak, hogyan rendeződik családdá a beteg gyerek körül az anya, az apa, a testvérek, nagyszülők, sőt a kórházi gyógyítók is. Munkájának egyik értékes tanulsága: „A mosoly az a görbület, ami mindent egyenesbe hoz!”

■ JAKAB ÉVA

HIRDETÉS

KERKIT

– déli kerületi konfirmandus- és ifjúsági tábor

Időpont: június 21–26. Helyszín: Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium, 7150 Bonyhád, Kossuth Lajos u. 4. Részvételi díj: 16 000 forint. Infó: Aradi András (andras.aradi@lutheran.hu, 20/824-3574); MEE Gyermek- és Ifjúsági Osztálya – Huszák Zsolt (zsolt.huszak@lutheran.hu, 20/824-3870).

„Mi az igazság?” – kérdezte Pilátus, és kérdezzük mi is együtt, olvasva a Bibliát vagy éppen bepillantva Mátyás király udvarába is. A válsz kutatására hívunk és várunk a 6. KERKIT – déli kerületi konfirmandus- és ifjúsági táborba, Bonyhádra június 21. és 26. között. Várjuk az idén vagy tavaly konfirmáltakat és a középiskolásokat is!



HIRDETÉS

A Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda (6800 Hódmezővásárhely, Zrínyi utca 23.) pályázatot hirdet 1 fő óvodapedagógusi állásra, határozott idejű munkaszerződéssel, teljes munkaidőben. A pályázathoz csatolni kell: szakmai önéletrajzot, erkölcsi bizonyítványt, az iskolai végzettséget igazoló dokumentum másolatát, érvényes egészségügyi kiskönyvet. *Előnyt jelent: evangélikus keresztség, egyéb gyülekezeti kötődés, lelkes ajánlás.* Bérézés a Kjt. szerint. Az állás betölthető augusztus 1-jétől. A pályázat beadását személyesen vagy postai úton az intézményvezetőjéhez június 18-ig kérjük.

HIRDETÉS

A Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda (6800 Hódmezővásárhely, Zrínyi utca 23.) pályázatot hirdet 1 fő óvodapedagógusi állásra, határozott idejű munkaszerződéssel, részmunkaidőben. A pályázathoz csatolni kell: szakmai önéletrajzot, erkölcsi bizonyítványt, az iskolai végzettséget igazoló dokumentum másolatát, érvényes egészségügyi kiskönyvet. *Előnyt jelent: evangélikus keresztség, egyéb gyülekezeti kötődés, lelkes ajánlás.* Bérézés a Kjt. szerint. Az állás betölthető szeptember 1-jétől. A pályázat beadását személyesen vagy postai úton az intézmény vezetőjéhez június 18-ig kérjük.

HIRDETÉS

Vándorúton Jézussal

Augusztus 1. és 8. között 14. alkalommal rendez meg az MEE Gyermek- és Ifjúsági Osztálya a *Napvető országos evangélikus gyerektábort* Piliscsabán, az idén 3–8. osztályosok számára.

Arra hívunk, hogy kössük fel együtt az útilaput, és induljunk vándorútra Jézussal! Játsszuk el, beszéljük meg, énekeljük el közösen, milyen is Krisztussal járni életünk, álmaink útjain! Vár mindenkit a csodát rejtő tarisznya, hamuba sült pogácsa és a vidám útítársak, továbbá az eddigi évekhöz hasonlóan a kreatív hittanórák, áhitatok, vízi olimpia, Ki mit tud?, bibliai társasjáték és kézművespalota!

Táborvezető: Kelényi Zsolt. Információ: Pellionisz Petra (30/313-6658, petra.pellionisz@gmail.com). Jelentkezés: www.luthercamper.hu.



HIRDETÉS

Ad fontes! – Vissza a forrásokhoz!

„Ne nyugtalanodjék a ti szívetek...” (Jn 14,1)

Ad fontes! – Vissza a forrásokhoz! címmel rendez nyári konferenciát az Evangélikus Missziói Központ július 4–7. között a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban.

A konferencia kínálata: életünk értelmének, tartalmának és céljának keresése – előadás, evangélizáció, biblikári beszélgetés, bizonyágtétel, imaközösség, missziói munkaágak bemutatkozása, határon túli magyar testvérek beszámolója, előadó-művészi est...

Szolgálattévéők: *Gáncs Péter* püspök, *Dér Denisa* színművész, *dr. Koch Béla* családszakorvos, *Széll Bulcsú* lelkész, *Csákány Marianna* énekes (Kárpátalja), *Deák László* lelkész és az *Immánuel* együttes (Orosháza), *D. Kiss Ildikó* és az *Éiri* együttes, *Keveházi László* egyháztörténész, *Endreffy Géza* lelkész, *Orbán Attila* lelkész, *Kulcsár Zsuzsanna* kórházlelkész, a rádiómisszió munkatársai és mások...

Lehetőséget kínálunk gyermekes családok részvételére is: a felnőtt programokkal párhuzamosan gyermekfoglalkozások lesznek.

A külmisziói konferencia július 8-tól 11-ig lesz szintén a Béthelben. Akik azon is részt kívánnak venni, maradhatnak a helyszínen, de külön kell jelentkezniük a külmisziói konferencia szervezőinél. Ezt a szándékukat nekünk is jelezzék.

Részvételi díj: 6800 forint, tízéves kor alatt 3800 forint. (A díj támogatott. Aki tud, adjon többet, hogy vendégül láthassunk olyanokat is, akiknek nincs lehetőségük a részvételi díj kifizetésére.)

Jelentkezési határidő: június 20. Jelentkezni lehet postai úton, telefonon vagy e-mailben az Evangélikus Missziói Központ elérhetőségein: 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.; 1/400-3057 (a délelőtti órákban); evmis@lutheran.hu.

Szétszaggatott ország

Apró műhely a lakiteleki Antológia Kiadó. Kevés új kiadvánnyal jelentkezik, de legtöbbször fontos és sokakat érdeklő kötetekkel. Mint most: a *Szétszaggatott ország – Trianon a magyar költészetben* az irodalom szavaival próbálja elmondani Trianon elmondhatatlan fájdalmát. Hatvanegy költő, régiek és kortársaink zengik a nem gyógyuló seb jajdulását, úgy, hogy észrevétlenül a mi könnyünk is megered.

Ady Endre megkondítja a sejtelem harangjait, s dadogva mondja: „Ne tüsszölj rajta nagyon, / Ne tüsszölj rajta nagyon, / Vér-vesztes, szegény, szép szívünkön, / Ki, ime szárguladni akar. // Bal-jóslatú, bús nép a magyar...”

De a győzők nem hallották meg a költő szavát, és darabokra szaggattak bennünket.

Fájó-szép sorok, zsoltáros mondatok űzik az embert, szinte bemene-kül *Jékely Zoltán* marosszentimrei templomába: „...egér futkározik a pad alatt / s odvából egy-egy vén kúvik kiront. / Tízen vagyunk: ez a gyülekezet, / a tizenegyedik maga a pap, / de énekelünk mi százak helyett...”

A *Nyugat* nagy nemzedéke az első ciklus: *Babits, Kosztolányi, Juhász Gyula, Tóth Árpád* versei, a legtöbbet évtizedeken át kihagyták gyűjteményes kötetekből. A trianoni nem-



zedék követi őket: *József Attila, Illyés Gyula, Sik Sándor, Szép Ernő*, majd a kortársak: *Csoóri Sándor, Kiss Dénes, Baka István, Szentmihályi Szabó Péter*... Érdekes, erős hang Erdély válasza a tragédiára: *Áprily Lajos, Reményik Sándor, Bartalis János, Lászlóffy Aladár, Farkas Árpád* művei. *Dsida Jenő* hatalmas zengésű *Psalms Hungaricus* kiált a nagyvilág-

ba: „Mert annak fia vagyok én, / ki a külső sötétségre vetted, / kit vernek ezer éve, / kit nem fogad magába soha a béke réve!”

Megszólal a Felvidék keserű hangja, Kárpátalja és Délvidék fájdalma is. *Márai Sándor Halotti beszéde* a végső igazságot fogalmazza meg: „Nagy hatalmak cserélnek majd hosszú jegyzékeket. / Te hallgass és figyelj. Tudjad, már él a kis sakál, / Mely afrikai sírodon tíz körmével kapál. / Már sarjad a vadkaktusz is, mely elfedi neved / A mexikói fejfán, hogy ne is keressenek. / Még azt hiszed, élsz?... Valahol?... És ha máshol nem is, / Testvéreid szívében élsz?...”

Versek, prózaversek, imák, könyörgések gyűjteménye a bátor antológia, *Bíró Zoltán* szerkesztésében. A legtöbb költő mintha vérével írta volna vallomását. Tudva, Trianon aláírt papírja Magyarországot halálra és a mi életünk! Mindennapi gyászunk és reményünk: enyhül a mély seb, egyszer a fiatalok is megismerik és megértik az igazi Trianont. Nem félnek emlékezni rá és beszélni róla.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Emese álma és egy püspök álmatlansága

■ FABINY TAMÁS

Az *Evangélikus Élet* 2010. június 6-i számának 6. oldalán is megjelent az a nyilatkozat, amelyet két püspöktársammal, *dr. Beer Miklós* váci római katolikus és *dr. Szabó István* dunameléki református püspökkel tettünk a Verőcén épült „Kárpát-haza temploma” ügyében. Számos olvasó jelezte, hogy szívesen venne további magyarázatot, illetve magam is szükségessé érzem, hogy – tekintettel a kérdés teológiai súlyára – visszatérjek erre az ügyre.

Közleményünkben is hangsúlyoztuk, hogy a nemzeti összefogást fontosnak tartjuk, különösen annak a diktátumnak a tudatában, amelyet kilencven éve Trianonban hoztak a nagyhatalmak. Ezért aztán szükség is van olyan emlékhelyekre, ahol a világban szétszórt magyarság felidézheti a maga megrabolt múltját.

Elismeréssel adóztunk az előtt is, hogy *Bethlen Farkas* verőcei polgármester lelkesedése sokakat magával ragadott.

A közadakozásból emelt épületet azonban egyszerűen nem nevezhetjük keresztény templomnak. A szervezők egyik egyházzal sem egyezteték a templomszentelésnek nevezett alkalom liturgiáját, és – ami még nagyobb baj – a tervezők a kereszténység számára vállalhatatlan motívumot helyeztek a templombelső középpontjába.

Egy, az alkalomra hívogató honlap a következőképpen írja le az épület belsejét: „Az egyszerű hófehér falak és boltzat között színes üvegablak-sor feszül, melyen honfoglaló eleink páratlanul gazdag díszítőművészete jelenik meg fénybe öltöztetve. Középpontban az álmában égbé emelt Emese, akitől a monda szerint az Árpád-ház származik...” Ez azonban egyszerűen vállalhatatlan volt az egyházak számára, ezért jeleztük, hogy az ünnepségen legnagyobb sajnálatunkra nem tudunk részt venni. (A magam részéről kértem, hogy más evangélikus lelkész se legyen jelen – ugyanígy teljesen távol maradtak a római katolikusok is.)

„A Kárpát-haza templomának” megálmodói és tervezői – válasznyilatkozatuk szerint – „megdöbbenéssel és szomorúsággal” értesültek döntésünkről, és azt állították, hogy az alkalmazott szimbólumrendszer „a kereszténységünkben gyökerező egységünket” ábrázolja. Változatlan



„A Kárpát-haza temploma” Verőcén

meggyőződésünk azonban, hogy a pogány mitológia ilyen alakjai nem valók keresztény templomba. A turul nem léphet a Szentlélek helyébe.

Természetesen készen állunk az alkotók által szorgalmazott párbeszédre, már csak azért is, mert ebben az esetben nekik, a szakma amúgy kiváló képviselőinek is elmondhatjuk: a keresztény templomépítészetnek bizonyos kritériumrendszere van. Híveinknek és a szélesebb közvéleménynek pedig azt magyarázhatjuk el, hogy biblikus hitünkkel nem egyeztethetők össze a pogány vallásosság elemei.

Tudatában vagyunk annak, hogy története során a kereszténység a pogányság milyen jegeit szívta magába, és „keresztelt meg” bizonyos idegen jelenségeket. Az is igaz, hogy az *inkulturáció* nevezett jelenség a hagyomány bizonyos szabadabb kölcsönhatását is lehetővé teszi. Egyházainkban azonban fel kell emelnünk szavunkat az újpogányság különféle formái ellen. A püspökök feladata egyebek mellett a tanítás tisztaságának védelme és a híveknek kínált útmutatás.

Őszintén megmondom, fáj, hogy mindez Trianon évfordulója kapcsán történt. Vázlatosan már megvolt az a beszédem, amelyet jó szívvvel elmondtam volna Verőcén – ha nem templomszentelésre, hanem egy emlékhely felavatására hívnak.

Mély szomorúsággal olvastam ugyanakkor azokat az indulattól fűtött

írásokat, amelyek távolmaradásunk okát enyhén szólva nem értették meg. *Stoffán György Három püspök Krisztus ellen* című, széles körben terjesztett cikke szerint „ellenséges és Krisztus parancsaival homlokegyenest ellenkező, büns és megosztó döntés” volt a miénk, nyilatkozatunk öszerinte „ostoba és joggal magyarellenesnek nevezhető”. Feladatunkat pedig így határozza meg: „Legyen ott kínai, arab, székely vagy hun motívum a falon, akkor is el kell menni, mert ez a hivatásuk, a kötelességük.” Az „urak” (ezek mi volnánk, püspökök) szerinte „bünt követtek el”, ezért írása vége felé így fakad ki: „Isten legyen Önökhöz irgalmas akkor, amikor elé kell állniuk az elszámolásra!”

Különféle internetes fórumokon még ennél is durvább – és többnyire persze névtelen – bejegyzések jelentek meg. Ezek egyike az az írás, amely az *Okádnak a Jehova püspökök* címet viseli. (Az idézetet változtatás nélkül, *betűhíven közöljük.* – A szerk.) „Ezek a csillagokat is lehazudnák az égről. Az egyház papjai, püspökei az elmúlt hatvan évben soha nem szóltak a magyarak érdekében és a Trianon-i gyalázat miatt sem szóltak soha. Most is Erdő rabbi-val az élen megtöltötték a harangzúgást. Kibújt a szög a zsákból! Újpogányoknak tartanak bennünket sötétlélkü Jehova kiszolgálói. Nem tesszük nekik a templomban semmi, sem a külsejében, sem a belsejében. Akkor menjenek a zsinagógákba és nyalják a rabbik fenekét. Tehát ki is mondják, hogy nemzetünk múltjának korábbi és nagyobbik részét nem ismerik el!”

Mindig azt hittem, jó alvó vagyok. Ám feleségem szerint újabban sokat forgolódom nyugtalanul. Talán nem csoda. Félreértés ne essék: tudom, hogy ezek a vélemények fényévekre vannak azok gondolkodásától, akik a verőcei emlékhelyet megálmodták, és azok lelkiületétől, akik június 4-én részt vettek az avatáson, vagy a Duna Televízió közvetítése nyomán kísérték figyelemmel. Ám éppen ez a testvér gyűlölet indokolja, hogy higgyek és türelmesen továbbra is kifejtsem álláspontunkat.

Bízom benne, hogy az elkeserítő jelenségek ellenére meg tudjuk beszélni közös dolgainkat.

A HÓNAP KÖNYVE

Irányváltás – Humán értelmiségek megtérése

A Luther Kiadó és a Hermeneutikai Kutatóközpont 2009-ben megjelent közös kiadványa annak a maga nemében egyedülálló beszélgetéssorozatnak az alapján készült, amelyet *Fabiny Tibor*, a Károli Gáspár Református Egyetem tanszékvezető professzora kezdeményezett *Irányváltás* címmel.

Az előadások nem titkolt célja a sokak számára idegenül hangzó „bizonyosságtétel” intellektuális megújítása volt. A 2008 őszén elhangzott sorozat keretében négy jeles egyetemi tanár vállalkozott arra, hogy közönség előtt őszintén, de az intim szféra megőrzése mellett valljon megtérésének elményéről, megossza élete irányváltásának történetét. (Az előadásokról az *Evangelikus Élet* *Megtérések* címmel már korábban is tudósított.)

A sorozat négy előadója a humán tudományok négy különböző területének jeles képviselője volt: *Dér Katalin*, *Kocziszkó Éva*, *Békési Sándor* és az ötletgazda, *Fabiny Tibor*. A négy személy „megfordulása”, maga a megtérés mindenki esetében más, közös vonásokat azonban felfedezhetünk.

Nyilvánvaló, hogy minden ember életében vannak olyan szakaszok, amikor valamiféle változásra vágyik, kiüresedtetnek érzi az életét. Vagy egyszerűen csak úgy tapasztalja, hogy a saját szakmája területén elérte az összes lehetséges célt, kivívtat minden elismerést: valami mégis hiányzik az életéből. Sokan ekkor új pályát

választanak, átértékelik életüket, emberi kapcsolataikat...

Hasonló események történtek a négy személlyel is. Dér Katalin a klasszika-filológiától a Bibliához fordult. Megtérése előtt nagyon beteg volt, testi-lelki problémák gyötörték. Ahogy ő fogalmazott: „a létem volt beteg”. Egy húsvétvasárnapon azonban felébredvén Isten szólt hozzá, és onnantól kezdve minden megváltozott...

Kocziszkó Éva régi pályáját és tudományos munkásságát értékelte át, szakmai érdeklődését újította meg. A lételméletől jutott el az Élet tanúságáig. Békési Sándor – eredeti szakmáját tekintve rajzfilmrendező, grafikus – hivatását azonban teológusként, a teológiai esztétikában találta meg. Az ő irányváltása: a művészi érzékenység hit általi átrendeződése. Fabiny Tibor a lelkesgyerekektől sokak által „automatikusan” elvárt egyházi szolgálat helyett angol-könyvtár szakos „világi” bölcsészként kezdte tudományos karrierjét. Bár angol irodalmárként ma is több egyetem jeles tanára, újra felfedezvén a Bibliát, érdeklődése fokozatosan a teológia és a hermeneutika felé fordult. Ahogy a beszélgetésben fogalmazott, az ő élete arra a folyamatra példa, hogy „az egyházból nemcsak kinőni, hanem belenőni is lehet”.

A négy tudós négy egymástól eltérő élettörténetét egy fontos fordulópont köti össze: mindannyian fel-

nőttként, komoly tudományos tanulmányokkal és munkássággal a hátuk mögött tértek meg. A történetek között találkozunk Pál apostoli, drámai, gyógyító fordulattal és augustinusi hosszú úttal is, mindemellett, hogy e néhány történet is rádöbbeneti az olvasót a Teremtő útjainak sokszínűségére. A történetek inspiráló üzenete, hogy nem csupán több irányból és sokféleképpen lehet megérkezni a fordulóponthoz. Az irány, ha egy lesz is az út, mégis sokféle marad.

A könyv minden gondolkodó ember számára aktuális kérdéseket vet fel: Hogyan tovább? Mit jelent egy értelmiségi számára az irányváltás? Hogyan kerül új helyre, új megvilágításba az irodalom, a filozófia vagy az esztétika? Hogyan formálódnak az ember tulajdonságai, kapcsolatai, céljai? Mi folytatható, és mi nem keresztény emberként? Hogyan változik meg a kereszténnyé lett értelmiségi érdeklődése, világlépe, munkája? Hogyan fér meg hit és gondolkodás? Miként értelmeződik újra az addig felhalmozott tudás?

Négy személyes megtéréstörténet a múltból és négy hiteles hitvallás a jelenből. Kereszténnyé válni és kereszténynek maradni értelmiségiként. A könyv *Ritoók Zsigmond* akadémikus ajánlásával és az eredeti beszélgetésekről készült felvételeket tartalmazó DVD-melléklettel kapható az evangelikus könyvesboltban.

■ A. Sz.

Szótörténetek

Fabiny Tibor új kötete

tika szoros kapcsolata miatt annak a hiányérzetünknek is hangot kell adnunk, hogy ez az aspektus – például a jeles kortárs lutheránus teológussal, *Wolfart Pannenberg*gel együtt – szinte teljesen ki is esik a szerző látóköréből.

A *confessiót* Fabiny kettős értelemben használta: hitvallásként és bűnval-

A másik közösség, melyhez a szerző elsődleges szakmája szerint is tartozik, az irodalomtudomány és az angol irodalomnak az a része, amely még szervesen kapcsolódott a bibliai ihletű kultúrához. *Milton Elveszett paradicsoma* az imádság liturgiai mélységeibe és magasságaiba vezet bennünket (366–375. o.). Fabiny Shakespeare-olvasatában a gyermekek látnak a bűn által megvakított szülők ellenében. De ők képviselik és hirdetik a feloldozást is. De éppoly lenyűgöző a bűn és gonosz szimbolizmusának elemzése is a *Macbeth* kapcsán *Paul Ricoeur* Ádám-mítosza segítségével (78–93. o.).

A harmadik közösség, ahol Fabiny Tibor otthon érzi magát, a hermeneutika világa. Különös fordulat, hogy ezt az eredendően teológiai nyelvet éppen az irodalomelmélet és filozófiai hermeneutika nyomán éppen Fabiny Tibor tanítja újra, immár évtizedek óta a teológusoknak.

Végül, de nem utolsósorban, Fabiny Tibort a tiszteletes és tudós prédikátorok társaságában látjuk. A négy közül igehirdetés a klasszikus homiletika és retorika szabályait követi minden papos pátosz nélkül. Mondanivalója friss és aktuális. Különösen szép és megragadóan egyedülálló a *Magnificat* parafrazisaként elmondott imádsága a keresztény politikusoknak tartott istentiszteleten.

Számadás, antológia ez a könyv Fabiny Tibor eddigi sokirányú szellemi tevékenységéről. Négy tisztes társaságban, szellemi műhely csoportképen próbáltuk őt elhelyezni. Végül hadd fejezzük ki örömünket, hogy ma este mi is társaságába kerülhetünk: barátként, testvérként, tanítványként – de mindenképpen szótörténeteinek résztvevőiként.

Fabiny Tibor: Szótörténetek. Hermeneutikai, teológiai és irodalomtudományi tanulmányok. Luther Kiadó, Budapest, 2009. Ára 2990 forint.



lasként. A könyv is szól mindkét értelmezésről. A hitvallás helyzete a 20. század két politikai és ideológiai diktatúrájának nyomására jött létre. Ennek hatására találkozunk olyan hitvalló személyiségekkel, akik az elvtelen kompromisszum helyett „az árral szemben is vállalták hitüket, s így tanúkká, mártirokká lettek” (287. o.). Erre a hitvalló helytállásra különösen két személyiség jelenti számára a mértékadó példát: a német *Dietrich Bonhoeffer* és a magyar *Ordass Lajos*.

A múlt azonban szegényünkkel és gyengeségeinkkel is szembesít minket. Fabiny Tibor ennek a kényes kérdésnek a megítélésében is a purifikálás és az elhallgatás véglelei között keresi a keresztény közösség egyedül járható útját. Ez pedig a *confessio oris* (a száj bűnvallása) és a közösség elleni bűn közösségi megbocsátásának *Bonhoeffer* által ajánlott útja (306–307. o.).

Luci Ferkó a paradicsomban

(Teológiai tanmese)

■ FABINY TIBOR

Luci Ferkó e földi pályafutása alatt közismerten a vádoló szerepét töltötte be. Az ítéletnap közeledtével azonban gondolt egy nagyot, s ravasz praktikkával és ügyes mágiával beszökött a paradicsomba. Újszerű, zseniális ötlete támadt: ő lesz inkább a védőügyvédje ezentúl minden elbukott földi embernek. Lényéhez s e végidő percmemberkéhez illő, „korszerű” stratégiát választott: ő nem „menti”, csupán „men-tegeti” majd az elesetteket. Nem „bűnről” kell majd papolni, hanem „botlásról” érvelni! Tudta jól: ez tuti bejön!

Máris ott állt a királyi szék előtt. Köhögött egyet, hangját élesre köszörülte, és így szólt az Ott Ülőhöz:

– Ugyan már, Főnök! Hogy Ádám és Éva vétkeztek? Egész életükben téged dicsőítettek, neked énekeltek, csak egy füledet nyári reggelen szegények megkívánták az almát, amit te tiltottál nekik. Oly nagy dolog ez? Emberek voltak ők is! Ezért kellett volna az emberfajnak végleg elbuknia? Micsoda igazságtalanság ez!

Az Ott Ülő hátradől bíborvörös karosszékeében, s ennyit mondott:

– Megfontolom!

Luci Ferkó folytatta:

– Péter volt a leglelkesebb követője fiadnak. Még meghalni is kész lett volna érte! Csak ama reménytelen helyzetben szegény engedett a nyomásnak, és megtagadta őt. Oly nagy dolog ez? Embertől volt ő is!

Az Ott Ülő hátradől bíborvörös karosszékeében, s ennyit mondott:

– Megfontolom!

Luci Ferkó folytatta:

– Júdásnak hatalmas tervei voltak fiaddal! Népe szabadítását várta tőle! És oly szorgalmasan őrizte a tanítványok pénzét! A szegényekről sohase feledkezett meg! Hát nem érthető, hogy csalódott szegény, és elárulta őt? Oly nagy dolog ez? Embertől volt ő is!

Az Ott Ülő ekkor feláll bíborvörös karosszékeéből, szemeivel szikrákat szórt, és hangosan így kiáltott:

– Hát persze! Már értem! Bűn, megváltás, ítélet – mekkora marhaság! Hol van az én Bárgyú Fiam, aki ezt betette velem? Elő azzal a birkával, mert átvett engem és rászedett! Kalandlelte testet öltött, emberré lett, szeretett, és kínhalált szenvedett! De minek?! Vessétek azonnal a gyehennára! El vele!

A hónap könyve – júniusban a Luther Kiadótól 30% kedvezménnyel

Fabiny Tibor és Tóth Sára (szerk.)

Irányváltás – Humán értelmiségek megtérése

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen!

Eredeti ára: 1860 forint.

<http://bolt.lutheran.hu> • E-mail: kiado@lutheran.hu

Fax: 1/486-1229 • 1085 Budapest, Üllői út 24.



HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” (Mt 11,28)



Szentháromság ünnepe után a második héten az *Útmutató* reggeli és heti

igéiből figyelmeztető hívás hangzik: „Vigyázzatok, hogy el ne utasítsátok (ne vessétek meg) azt, aki szól!” (Zsid 12,25) Mert „Isten beszéde élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál, és megítéli a szív gondolatait és szándékait” (Zsid 4,12; LK). Az Úr szeretete s jósága körülöleli életünket. Ő minket is hív: „Figyeljetek rám, jöjjetek hozzám! Hallgassatok rám, és élni fogtok!” (Ézs 55,3) Ezért: „Mi, akik élünk, áldjuk az Urat mindörökké!” (GyLK 749) A nagy vacsorára való hívogatás már az *Őszövetségben* elkezdődött; ott „felüdütem a fáradt lelket, és megalégíték minden elcsüggedt lelket” (Jer 31,25). S ez folytatódik az *Újszövetségben*; mert „boldog az, aki Isten országának vendége”, ezért „jöjjetek, mert már minden készen van” (Lk 14,15.17). És: „Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzőjének vacsorájára!” (Jel 19,9) Luther szerint „Isten előtt nincs személyválogatás. Krisztus országa az igével azért foglal mindenkit egyenlő egységbe (lásd a 23. v.: »kényszeríts bejönni mindenkit, hogy megteljen a házam«), hogy ne az üdvözüljön, aki így vagy úgy él, ezt vagy azt teszi; hanem aki hisz!” Csak a Jézusba vetett hitünk által van szabad utunk egy Lélekben az Atyához; így „tehát nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek” (Ef 2,19). A bölcsesség és a balgaság ma is egyszerre hívogat, de mi ne feledjük: „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme, és a Szentnek a megismerése ad értelmet.” (Péld 9,10) Az egyiptomi férfi agyonütése miatt menekülő Mózes Midján papja fogadta be jövevényként, s így szólt lányaihoz: „Hívjátok ide, és egyék velünk!” (2Móz 2,20) A gyermektelen Anna megnyugvásra lelt az Úr templomában, miután könyörgött az Úrhoz, és fogadalmat tett: ha „fiúgyermeket adsz szolgálólányodnak, akkor egész életére az Úrnak adom” (1Sám 1,11). Jézus élő igéjével és hét kenyérből vendégelte meg a pusztában a sokaságot; köztük a négyezer férfit, akik „mindnyájan ettek, és jóllaktak, azután összeszedték a maradék darabokat hét tele kosárral” (Mt 15,37). A két gonosztevő sorsa, de a mi örök sorsunk is eldőlt a kereszten. A „jobb” lator magánál jobbnak, sőt királyának ismerte el Jézust, és hozzá fohászzkodott; kegyelmet nyert: „Bizony, mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban.” (Lk 23,43) Jézus szerint: „aki hisz énbenem, ha meghal is, él; és aki él, és hisz énbenem, az nem hal meg soha.” (Jn 11,25–26) A próféta e szavában a végső hazatérés és a nagy vacsora ígérete is benne rejlik: „Mert megváltotta az Úr Jákóbot, megszabadította az erősebb kezéből. Megjönnek majd, és ufjonganak Sion magaslatán, élvezik az Úrtól kapott javukat...” (Jer 31,11–12) „Jöjjetek, Isten Fia hív: / »Térj énhozzám, megterhel szív! / Jöjj, hívlak, fáradt lélek!« (...) Beteljesül az ígéret, / Elnyerjük az üdvösséget / Jézusunk által.” (EÉ 435,1.4)

■ GARAI ANDRÁS

Aszódi sikert hozott Erkel és kora

Erkel Ferenc születésének kétszázadik évfordulójára emlékezünk ebben az évben. Nemzeti operánk megteremtőjének szülővárosában Gyula Város Önkormányzata és a helyi Erkel Ferenc Gimnázium és Informatikai Szakképző Iskola történelmi, műveltségi, kortörténeti vetélkedőt rendezett *Erkel és kora* címmel anyaországi és határainkon túli magyar középiskolások számára, akik négyfős csapatokkal indultak a nagy megmérettetésen. Közel száz diákcsoport bizonyította tudását az első – interneten szervezett – fordulóban, s a teszt és esszé értékelése után nyolc-nyolc anyaországi és határainkon túli csapat jutott a május 27-i elődöntőbe.

Az aszódi evangélikus gimnáziumot képviselő *Garai Laura*, *Garai Szilvia*, *Radvan Eszter*, *Szarka Violetta* összeállítású kvartett *EGA-Harmónia* néven vette sikert az első akadályt, és készülhetett a május végi küzdelemre.

A verseny szervezői rendkívül igényesen állították össze a felkészülést segítő tematikát, amelyben természetesen kiemelt követelmény volt a zenefelismerés – a *Bánk bán*, *Hunyadi László*, *Dózsa György*, *Brankovics György*, *Névtelen hősök* című Erkel-operák mellett *Liszt Ferenc*, *Wagner*, *Verdi* zeneművei szerepeltek a repertoáron. A 19. századi magyar festészet többek között *Barabás Miklós*, *Lotz Károly*, *Madarász Viktor*, *Munkácsy Mihály*, *Székel Bertalan* alkotásai képviselték. Nagyon fontos része volt a vetélkedőnek a reformkor és az azt követő évtizedek irodalmi, történelmi ismereteire, illetve életmódbeli jellemzőire (divat, erkölcs, illemszabály, szakácművészet, társas élet) vonatkozó kérdéscsoport.

A gyönyörű dél-alföldi város nagy-szerű versenyfeltételeket és hasznos szabadidős elfoglaltságot biztosított a határon túlról – pozsonyi, királyhelmeci, beregszászi, kolozsvári, székelyudvarhelyi, csíkszeredai, zentai, szabadkai –, illetve a határon innenről érkezett – aszódi, budapesti, dunajvárosi, gyöngyösi, gyulai, makói, nyíregyházi és tatabányai – középiskolásoknak.

Az elődöntőbeli sikert követően, a május 28-án megrendezett hatszapos döntőben is kiválóan helytállt az *EGA-Harmónia*, amely – az értségi felkészülés miatt a csapat összeállításán egy helyet változtatva – megnyerte a vetélkedőt.

A győztes csapat tagjai: *Erdélyi Dóra* 9. a, *Garai Laura* 10. a, *Garai Szilvia* 11. a, *Radvan Eszter* 12. d osztályos tanulók, akik a vetélkedő fődíjaként ötnapos belgiumi utazáson vesznek részt, többek között a brüsszeli EU-központot is megtekintik. (Felkészítő tanáruk *Szabó Andrásné* és *Koncz István* volt.)

A Budakeszi Erkel Ferenc Művelődési Központ képzőművészeti pályázatán is kiemelkedő eredményeket ért el diákjaink. A 9–10.-es korosztályban, grafika kategóriában a következő eredmények születtek:

1. helyezés: *Könczöl Alexandra*, 10. a
2. helyezés: *Baboss Bozsóka*, 9. c
3. helyezés: *Czeba Viktória*, 10. b

A 11–12.-es korosztályban, grafika kategóriában:

2. helyezés: *Katona Petra*, 11. c
3. helyezés: *Dell Edera Dávid*, 11. a

Valamennyien Erkel Ferenc *Bánk bán* című operájához készítették illusztrációt monotípa technikával. (A felkészítő tanár *Zámbó Éva* volt.)

■ KONCZ ISTVÁN

Adytól Heideggerig és tovább...

Akit bemutatunk: Muntag Vince kétszeres OKTV-győztes gimnazista

► Kuriózum *Muntag Vince*, és ezzel maga is tisztában van. Ugyanakkor ambivalensen viszonyul ehhez. Természetesen örül, ha gratulálnak neki – csak sajnos nem mindig egyértelmű, hogy ez minek szól. Hogy pusztán azért kapja-e az elismerő szavakat, mert például immár kétszeres OKTV-győztes vagy azért, mert... De ne szaladjunk ennyire előre. Maradjunk egyelőre annál a – lapunk múlt heti számában is megjelent – hírnél, hogy miután 2008/2009-ben magyar irodalomból győzedelmeskedett az országos középiskolai tanulmányi versenyen, a 2009/2010-es tanévben filozófiából is kiérdemelte az első helyezést.

Heideggerrel kezdjük a beszélgetést. Egészen pontosan a *Lét és idő* harmadik paragrafusával: a tudományok „mozgásával” – ez a 20. századi német egzisztencialista filozófus kifejezése –, azzal, hogy mennyire képesek válságba hozni saját alapfogalmaikat. (Heidegger szerint ez a válságba hozó képesség határozza meg egy-egy tudomány színvonalát.) Erről az állításról írt esszéjét a filozófia OKTV második fordulójában Vince, és erről beszél most a kockás abrosz felett. Szabatosan, pontosan, összeszedetten. Rögtön kitűnik, hogy ifjú kora ellenére – ezekben a hetekben érettségizik – rendkívül széles a látókörre, ugyanakkor nyoma sincs benne nagyképűségnek, önteltségnek.

– Tizenévesként az a feladat, hogy megkérdőjelezzem a dolgokat. Válságba hozni valamit pontosan azt jelenti: hogy alapjaiban kérdőjelezzük meg az adott fogalmat. De a megkérdőjelezés csupán a kérdés felvetését jelenti, nem pedig azt, hogy feltétlenül teljes egészében sutba is kell vágni a korábbi eredményeket.

Ezután esszéjének lényegét ismertette arról beszél, hogy Heidegger álláspontja mennyiben tagadja a tudományos haladásba vetett hagyományos bizalom jogosságát. Egy eredményt eszerint nem lehet meghalad-

ni, csak újragondolni. Az esszé a fizika történetéből vesz példát: a századfordulón az elektrodinamika kiteljesedése nem a fizika lezárulását vonta maga után, hanem áttételekkel a fény kettős természetének felfedezését, majd innen a természetéről való gondolkodásunk teljes újraformálódását. Vince bevallja: tájékozottsága a témakörben jórészt mérnök végzettségű édesapjától – *Muntag András*tól, egyházunk zsinatának nem lelkes elnökétől – származik, s számára inkább azt bizonyítja, hogy a tudományosság története nem a teljesség felé mutató egyenes nyíl.

A tudomány lineáris értelemben vett fejlődésének tagadásától szinte észrevétlenül jutunk el *Ady Endre* költészetéig és annak megítéléséig. A magyar irodalom OKTV-re készülve ugyanis e témába ásta bele magát Vince. Röviden vázolja *Király István* Ady-monográfiájának jelentőségét – miközben kételyeit is megfogalmazza a pártállami elvárások szerint íródott művel szemben –, majd *A magyar Ugaron* című verssel kapcsolatban arra a jelenségre terelődik a szó, hogy olvasás közben milyen gyakran lépnek automatikusan működésbe a tanult olvasási reflexek, és hogy a legjobb szándékú értelmezés is könnyen a rögzült elvárásrendszer



fogságában marad, így terméketlenségre van ítélve. Ilyenkor magát az elvárásstruktúrát érdemes felülvizsgálni. – A irodalom OKTV jelentős változást hozott a gondolkodásomban. Egyre jobban érdekel a szöveg befogadásának és értelmezésének a mikéntje. Egy szöveg csak akkor szólal meg, ha olvassák, és csak azokra a kérdésekre ad választ, amelyek az adott olvasási helyzetben eleve jelen vannak.

Hasonló kérdésekkel – például hogy a versformának mi a funkciója a jelentésképződésben – kíván majd foglalkozni Vince az egyetemen is. Feltéve, hogy (csak a másodikként megjelölt) magyar szakra jut be. Első helyen még csak nem is a filozófia szak szerepel: a Színház- és Film-művészeti Egyetem színházi dramaturg szakán meghirdetett tizenkét helyegyre pályázik – akárcsak rajta kívül még körülbelül kétszázötvenen. Illetve most már csak ötven-egynéhányan. Ennyi embert hívtak be ugyanis a második és a harmadik fordulóra. Ez utóbbi mostanában lesz, június közepén. Ezenkívül még egy ügynevezett rostát kell majd sikeresen abszolválnia ahhoz, hogy az intézmény hallgatója lehessen.

Vince természetesen nem színházi tapasztalat nélkül jelentkezett éppen ide. 2009-ben például ő írta a Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) Bárka szakcsoportja által előadott passiójáték forgatókönyvét, és az elmúlt években többször is – hol Jézus, hol Júdás szerepét magára öltve – részt vett a darabban. (Többek között erről szolt az *Evangelikus Élet* 2009. április 5-ei számának Passióra készülve... című riportja. – A szerk.) Ugyanígy a Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium színjátszó körének is tagja (volt).

Ami pedig a színházbajárási szokásait illeti: azok meglehetősen sajátosak. Volt rá példa, nem is egyszer, hogy a raktéren keresztül, teherhordó lift segítségével jutott el a nézőtérre. És arra is, hogy a díszlethordó munkások kapták fel, és vitték a helyére. Mert a budapesti (és a magyarországi) teátrumok döntő többsége nincs akadálymentesítve, Vince pedig... Nos, Vince kerekesszékes. Születésekor agyi oxigénhiány lépett fel nála, ezért sérült a mozgásközpontja; élete végéig gondozásra szorul.

– Ritka szerencsés vagyok, hogy nem intézetben, hanem a családommal – igényes, inspiráló környezetben – élek!

Vince édesapjáról már esett szó. Édesanyja *Nováky Andrea*, a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium énektanára. (Vele fia tavalyi OKTV-

győzelme után B. Pintér Márta készített interjút lapunk számára. A beszélgetés Hivatása: az odafigyelés címmel az *Evangelikus Élet* 2009. május 3-ai számában jelent meg. – A szerk.) Két egyetemista bátyja is van. Márton matematikát és nyelvészetet hallgat, Lőrinc pedig zeneszerzést tanul, nemrégiben volt a diplomakoncertje.

– Nincs viszonyítási alapom. Nem tudom, milyen ép testű emberként élni. Nem tudok azon sajnálkozni, hogy a kortársaim lemennek a térre focizni, és én nem tarthatok velük. Nem tudok sajnálkozni, mert nem tudom, miért jó kergetni a labdát vagy, mondjuk, lötyögni egymás mellett a diszkóban.

Pillanatnyi hallgatás telepszik köztünk, amikor Vince a szalagavatóját említi. Azért szívesen keringőzött volna... Nem mondja ki, de szavak nélkül is értem: az édesanyját (is) felkérte volna...

– Mindenkitől azt szoktam kérni, hogy nevezze nevén a dolgot: mozgássérült vagyok. Sok kínos pillanatot el lehetne kerülni, ha ép testű embertársaink nem kerülgetnék a forró kását, hanem nyíltan megkérdéznék, hogy zavar-e bennünket, ha így vagy úgy szólítanak meg minket. Akár igent, akár nemet válaszolunk – mindegyképpen tisztá a helyzet. De a magyar társadalom nagy része nem tudja, hogyan is közelítsen a fogyatékos emberek felé, és az ez irányú törekvések ellenére még mindig problémát jelent az integráció(nk). Nyilván nem lesz mozgássérült munkás az építkezésen, de vannak olyan szektorok, amelyekben elhelyezkedve igenis a társadalom hasznos tagjai lehetünk.

Mert az, hogy valaki szellemileg igényes tud-e nyújtani, nem kerekesszék kérdése. Ezért is örülne, ha az, hogy valaki mozgássérült és intellektuális sikerei vannak, nem számítana különlegességek.

– Be vagyok zárva a testembe, sokkal jobban, mint mások. Ez azonban nemcsak korlátokat jelent, de lehetőségeket is rejt magában. Azt az időt és energiát ugyanis, amelyet mások a fizikai létezés kiterjedtebb formájának megélésére fordítanak, én az ismereteim gyarapítására, a tudásom csiszolására fordítom. Hiszen ülök a székekben, és csak annyit tudok tenni, hogy olvasok, gondolkodom, beszélek... Ez azonban mostanra oda vezetett, hogy azt tapasztalom: valaki vagy sokkal többet tud nálam, vagy egy jelentős lépéssel le van maradva tőlem. Kevés olyan ember van a környezetemben, akit szellemi tekintetben partnernek tekinthetek, vagy akitől tanulhatok. Ezért is várom már nagyon az egyetemet.

■ VITÁLIS JUDIT



Vince édesanyjával az OKTV-díj június 4-ei átvétele után

És jött a Sajó!

Lelkészriport az arnóti áradatról

► **Nem mindegy, hogy mennyit raksz bele! Egy idő után nyilván elveszítetted a türelmed, és szeretnéd, ha végre vége lenne, így aztán többet raksz a zsákokba. Aztán amikor fel kell emelni, majd' megszakadsz. A lényeg a részletekben rejlik!**

Csütörtökön még csak a híre volt itt, hogy újra jön a nagy víz – egész este rakjuk a zsákokat. Az első este még egészen távolinak tűnik minden – hát-ha téves a riasztás?! Az ártérbe épült házaknál egyedül mi foglalatostokunk a zsákokkal. A többiek már feladták. Ha jön a víz, úgymint mindegy. Hiszen egyszer már itt volt a víz! Egy bő héttel ezelőtt már kitakarítottak mindent, fertőtlenítettek. Van, ami túlélte, hogy néhány napig víz borította.

Még segélyt is tudtunk osztani a legrászorultabbaknak. Igaz, nem sokat, de lehet, hogy a gesztus már gyógyított... „No, ilyen sem történt még eddig!” – szorította meg a kezem egy keménykötésű, nagypapa korú, szigo-

megy vizsgáznai, hiszen az élet csak errefelé látszik a feje tetejére állni. Egy megrakott kapu előtt tanakodik a család: a gyerek holnap érettségizik, de hogyan fog tudni öltönyben átmászni a kapun?

Lehajolsz a nejlonszákért, kinyitod, felgyűröd a száját, odatartod... megnyomod az ásót egyszer, kétszer, háromszor... aztán ha megvan, nyolckilenc darabot bepakolsz egy talicskába, vigyázva arra, hogy meg ne szakadj, amikor felemeled, vigyázva, hogy el ne düljön oldalra... Letolod a kapuig, leteszed, kinyitod a kaput, betolod, becsukod a kaput. Kilencszer lehajolsz, megfogod a zsák nyakát, és lendületből eldobod, hogy jó messzire menjen, kevesebbet kelljen a többieknek gyalogolni. A könnyebbik fajta lehet nyolc-tíz kiló. Ők aztán újra megemelik a zsákot, befor-

raz: az övem alatt nem áztam át teljesen.

Laci, a barátom – húszéves, egy időben tűzoltónak készült, harmincnégy perc alatt fut nyolc kilométert – kidőlvé ül a parókia lépcsőjén... Bizony megfáradnak, még a legjobbak is... Négy napja megállás nélkül dolgozik...

A másik irányban, Onga határában a Hernád tépi és szaggatná a néhány éve megépült hidat. Kapom a hírt: vagy elviszi a víz, vagy fel kell robbantani, különben Onga is elvész. A híd melletti vályogházak már megroskadtak. Annyi kósza hír kering! Hogy kik engedték ránk a vizet, hogy ki nem dolgozik, hogy ki a felelős... Vasárnap délután egy hatalmas homokhegy oldalán dolgoznak a helyiek, önkéntesek, egyetemisták, miskolci cserkészek, rendőrök. Rengeteg rendőr. Kéklík a dolgozó embertömeg. Régen persze a honvédség alkalmas volt minde...

Végre ha egyenruhást látok, és beáll mögém, nem ugrik össze rögtön a gyomrom, hogy mindjárt szívrénázni kezd, és leállít az út szélére. A rendőrök útba igazítanak, irányítanak. Vajon milyen lehet egy félig lezárt körforgalomban állni a tűző napfényben nyolc-tíz órát és mindenkinek elmagyarázni, hogy merre menjen, és miért nem mehet tovább? Micsoda hűség ez: névtelenül és kicsi feladattal, sokáig kitartani.

Szóval, Ongán két katonai helikopter dolgozik megállás nélkül. Mint egy háborús filmben. Az egyik jön, a másik megy. A belügyminiszter szerint ötven-hetven centit kell emelni a gátakon... Istenem...

Éjjel jövök ugyanerre vissza. Szerencsére negyven perc várakozás után mégis átengednek a sajlódi hídon, így otthon alhatunk. Az *egyetlen* járható úton mindenhol emberek, rendőrautók, katonai teherautók. Homokzsákok és homokzsákok mindenfelé. Ongára érve hívom a konfirmándusomat: „Úgy hallottuk az előbb, átszakadt a gát! Egész nap pakoltunk, az autókkal meg megyünk a dombon fekvő utcákba. A kismotor elfér a teraszon.”

Arnóthoz tartozik a Sajó völgye. Bármerre járok, emberek rakják a zsákokat, hajolnak, emelik, viszik. És valami nagyon szorít. Valami a torokban és a szemem alján.

Miskolc felé Ongaujfalu felé kell kerülni. Ahova egyébként három perc

eljutni, most huszont. Mert körbe kell menni, fel a szikszói dombra, és megkerülni Zsolcát. Felsőzsolcát, ahol a legnagyobb a baj. Ócsánalásra is innen lehet eljutni. Vajon én mit mentenék, ha néhány per-



cem lenne elköltözni a házból? Vajon én mit gondolnék, ha a szemem előtt válna semmivé évek megfeszített munkájának gyümölcse?

Kínunkban sírva nevetünk az alsó-zsolcai blogbejegyzésen: „Kiültem a kertbe kicsit nézelődni, és mit látok, öt perc alatt lett egy saját kerti tavunk!” Muszáj nevetni.

Azt mondják, sokan nem merik elhagyni a házukat, mert félnek a fosztogatóktól! Milyen elszántság – kiszolgáltatottság? – kell ahhoz, hogy ilyenkor lopni induljon valaki?



És vasárnap prédikálni kell. „Hogyan engedheti ezt Isten?” A szívem közepe: a gyönyörűen művelt szőlő az udvaron félig víz alatt, a karácsonyra talán már eladható fenyőfák elleve. Minden „elment”: a krumpoli, a bab, a borsó... Egy megveszett kuvasz az áradás közepén egy elszabadult híd deszkájára menekült – de már a gazdája sem tudja kihozni, mert őt is támadja, hiába megy érte csónakkal... De a hívó, drága néni felteszi a következő kérdést is: „Mit számít, tisztelendő úr, hogy a pincém-ben ma reggelre nyolcvan centi víz van, míg a szomszéd faluban, városban a lakásokban áll?”



A SZERZŐ FELVÉTELEI

Vasárnap prédikálni kell. Talán neki is. „Persze, jól vagyok, kislányom! Nincsen nagy baj! Ne gyertek! Álljuk a vizet!” Ugyan mit mondjon mást a messze lakó gyermekének? Hiszen mire ideér, lehet, hogy már túl lesznek mindenben. Hogy a háztól negyven centire áll a víz? Hogy napok óta nem alszik, és alig eszik? Hogy minden, amire időt és erőt szánt az utóbbi években, víz alatt van? A kedvenc kerti szék, a virágok, a fóliasátor... és a kútban már látni lehet a víz szintjét. Nem tud elfolyni a belvív sem...

Az öregeket már kiköltöztették a

nyári konyhából – a falon keresztül szivárgott be a víz, nem az ajtón jött.

„Gyere, itt ez a gázrezsó, emeljük feljebb! Két téglával még feljebb lehet támasztani...” Áll a víz a pincében. A hordók – igaz, régiak – úszkálnak a víz tetején. Szivattyúzni nem lehet, nem is szabad, hiszen a vízvezető árkok színültig vannak az utcán is. Persze a magasabban fekvő utcákon nem tudják ezt, néhol talán nem is érdekli őket (?), csak folyik ki az utcára a slagból a víz...

Vasárnap prédikálni kell. Azaz inkább: lehet!!! Vagyunk vagy tucatnyi-

an, akik összejöttünk, a vilám még a harangot sem kímélte, de azért itt vannak. Együtt gondolkodni. Istenről – ahogy Pál tanítja a *Római levélben* –, akit nem hívnak segítségül, mert nem hisznek, mert nincs, aki el-

mondaná, hogy milyen. Mert nem a kínzó kérdéseinkben összetört istenképek mutatják a valódi arcát. Ezért kell menni és elmondani mindenkinek, hogy milyen ő valójában. A jó hírt hozókat örömmel fogadják! A mégis-bizalommal rátekintőket, a velünk szenvedő Jézusban Istent látókat.

Mi kell nekünk ahhoz, hogy felismerjük valódi jelenlétét? Hogy nincs messze tőlünk, sőt közelebb van, mint hinni mernénk! Hogy ismeri a kiszolgáltatottságunkat. Talán ezért ismerjük meg néha a saját bőrünkön keresztül, mit jelent a félelem, a kiszolgáltatottság, a nem kívánt gyen-

geség, hogy az ismeret utána ittelteké válhasson. Hogy ne csak tévében látott kép legyen, hanem valóságos tapasztalat.

Ez a riport pedig azért íródott, hogy bepillantást engedjen az itteni nehézségekbe, és mindenkit buzdítson, hogy adjon!

Kedves Testvérem, téged is, aki olvasod ezeket a sorokat! Adakozásra kérlek! Nem egy egyszerű gyűjtésről van szó, hanem arról, amikor – harminc-negyven évente – tényleg be kell nyúlni mélyen a lehetőségeink tarisznyájába, hogy segítségé váljon az, amit nélkülözni tudunk. Pénzzé, tisztítószerré, szilárd élelmiszerré, ruhává... Hogy a valódi és valós Isten arcát egyre többen megláthassák!

■ BUDAY BARNABÁS
arnóti-újcsanáosi evangélikus lelkész



rú ember, ahogy átvette a tízezer forintot. Köszönjük az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezetnek, hogy gyorsan segített, és volt mit szétosztani!

De ennek már majdnem két hete. És most itt van a víz újra!

Péntekre tényleg megérkezett. A legendás 1974-es árvíz legalább elment gyorsan. De ez a víz, bár ugyanakkora, nem megy sehova. *(Négy nappal később, hétfő reggelre tizenkilenc centimétert ugyan apadt, de most, amikor irásomat küldöm, a parókia kertben még mindig csak a legteteje látszik ki a dombocskára állított szárítónak... A fák tetején talán még meggy is marad... Mennyi víz lehet ez? Két méter magas?)*

Tehát péntek. Esik az eső. Nem ömlik, csak annyira, hogy az esőkabát kibírja. Néhány órán át biztosan. Aztán néha jobban nekiered, ilyenkor fel kell venni az esőkabát csuklyáját is. Persze akkor meg nem hall az ember.

És ma éjjel is pakoljuk a homokzsákokat. Rakjuk és rakjuk. Nejlona kerítésfalnak, elé a zsákok. Fel a kisteherautó platójára, és amilyen gyorsan lehet, az összes zsákot a földre, hadd induljon az újabbakért. Szerencsére az utcai lámpák világítanak, így még látni is lehet valamennyit, hiába van éjszaka...

„Lehetetlen, hogy két métert emelkedjen! Idáig egyszerűen nem jöhet!” És másnap hallom a hírt, hogy az egész utcában már a házakban van a víz. Hiába volt az előző esti megfeszített munka?!

Aztán eljön a harmadik éjjel, meg a negyedik is. Vasárnap hajnali háromig rakják a zsákokat. Az öreg bácsi is, és a tinédzser kislány is. Egész sokan itt vannak. És milyen fájó a hiánya néhányaknak... Van, aki másnap



jel-nappal rakják, itt nálunk, Arnóton csak négy napig.

Hihetetlen összetartás van közöttünk. Mindenki tegeződik mindenkivel, mindenki izzadt, mindenki csurom víz kívül is, belül is. A „dzsiszi” (markoló) kanálába sok homokzsák belefér, és emberek az oldalsó lépcsőkre. Ez a gép átmegy ott is, ahol belefolyik a gumicsizmába a víz – felülről. Hazatérve aztán egyetlen vékony, centis csik van rajtam, ami szá-



„Mi egy család vagyunk...”

„Mi egy család vagyunk...” – énekeltek örömmel, lelkesen a Szlovákiából érkezett gyermekek szüleikkel, *Vladimír Kmošena* lelkész gitárkíséretével kis szlovák gyülekezetünk kápolnájában. Vendégeink június 5-én érkeztek hozzánk látogatónak Pozsonyból, a Petržalka városrészben található evangélikus gyülekezetből: összesen negyvennégyen, egy autóbusszal. Tulajdonképpen kirándulni jöttek, de szerettek volna minket – a Szlovák

Javasoltam a Városligetet, ahol sok a látnivaló, illetve az állatkertet. *Dr. Fabiny Tamás* püspök az állatkert igazgatójától levélben kért szlovák vendégeink számára belépőjegyet. Meghatóva olvastam a válaszlevélben megküldött, negyvenöt főre kiállított ingyenes belépési engedélyt.

Megbeszéltük, hogy szombaton 13 órakor találkozunk a Tropicarium bejáratánál, és onnan együtt jövünk Rákóczi úti kis szlovák gyülekezetünkbe.

Itt látogatónk, szlovák testvéreink meghallgatták gyülekezetünk történetének rövid összefoglalóját, majd ők is bemutatták petržalkai közösségüket. Egyetértettünk abban, hogy sok a közös vonás egyházközösségeink múltjában és jelenében. Ők is missziós feladattal voltak és vannak megbízva a forgalmas város panelrengetegében. Új templomuk 1991–1994 között épült *Miloš Klátik* és felesége lelkési szolgálata alatt. A gyülekezetépítő munka azóta is folyamatos. A bemutatkozások után közösen énekelünk, imádkoztunk. Ajándékba szlovák könyvet és puzzle-t, templomukról készített képeslapokat, valamint meghívást kaptunk.

A szerény szeretetvendégség, frissítő után együtt elindultunk az állatkertbe. Itt már vártak bennünket. A gyerekek végtelenül örültek, boldogok voltak. A sok érdekesség mellett külön kuriózum volt számunkra a fókashow. Bár estére igen elfáradtak a gyermekek, boldogok voltak, hogy annyi érdekességet láthattak Budapesten. Élményekkel gazdagodva térhettek haza.

Testvéreinktől így búcsúztunk: „Viszontlátásra Szlovákiában!” Találkozunk Zsolnán!

■ GULÁCSINÉ FABULYA HILDA
evangelikus lelkész



Ajkú Evangélikus Egyházközösséget is – megismerni, meglátogatni. Előzetesen *Gabriela Kmošena* lelkész nő keresett, hogy szívesen összekötne kirándulásukat látogatással, illetve hogy ha javasolunk még számukra érdekes látnivalót Budapesten, azt örömmel veszik.

Istentiszteleti rend • 2010. június 13.

Szentháromság ünnepe után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 14,15–24; Ézs 55,1–5. Alapige: Zsid 12,22–29. Énekek: 61., 435.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv., konfirmáció) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; du. 7. (Bach-hét, kantátaest) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. háromnegyed 10. (angol nyelvű, úrv.) Aradi György; de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, kétnyelvű családi) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Szabó Bertalan; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kendeh György; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicásn Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szekei Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (tanévzáró) Grendorf Péter; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kósa László; **Rákosliget, XVII., Gőzön Gy. u.** de. 11. Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafoke, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (tanévzáró, kiállítás megnyitót a hittanosok rajzaiból) dr. Solymár Mónika; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2. **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (családi) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás** de. fél 12. Herzog Csaba.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Csucsomi evangélizációs esték

Hatvankilenc év után, május 17–19-én felekezeti evangélizáció volt a felvidéki Rozsnyó szóránnygyülekezetében, Csucsomban, a szépséges kis faluban. *Szőllős Sándor* bácsi még emlékezett *Joób Olivér* szolgálatára, amely 1941-ben volt a helyi iskolában.



Manapság a református és az evangélikus hívek együtt tartják istentiszteleteiket a baptista imaházban. Nem ritka, hogy kiegészülve katolikusokkal, négy felekezet képviselői imádják együtt mindannyiunk Atyját. Az átlagos létszám még így is csak tizenöt-húsz fő. Most mégis estéről estére megtelt a község művelődési háza: a testvérek tizennégy településről érkeztek. Felsorolom mindet, tudjunk róluk, izelgessük nevüket, imádkozzunk értük, kössük össze a szálat: Pelcóc, Vígtelek, Szalóc, Kőrös, Berzété, Jólész, Rozsnyó, Sajógömör, Lice, Szádalmás, Körtvélyes, Várhosszúrét, Tornagörgő.

A Szlovákiához tartozó Felvidéken a magyar evangélikus gyülekezetek több nehézséggel is küzdenek. Sokat köszönhetünk református testvéreinknek (így a rozsnyói *Molnár Árpádnak* is, az alkalom fő szervezőjé-

nek), akik sokszor kisegítik egyházunkat, gyülekezetünket. Úgy éreztük a csucsomi estéken, hogy eljött közénk



Isten országa, hiszen békében, szeretetben, Isten áldott jelenlétében voltunk együtt négy felekezetből nagyrészt magyarok, de jöttek szép számmal cigányok és szlovákok is.

■ SZEVEÉNYI JÁNOS

Mosonmagyaróváriak a Barcaságban

Újabb fejezettel gazdagodott a mosonmagyaróvári és a csernátfalusi evangélikus gyülekezet közötti testvérkapcsolat 2003 óta íródó története, mely már eddig is sok közös él-

nek az elmúlt hétfőn hajnali négy órakor, hogy tizennyolc órai buszozás után fáradtan, de nagy várakozásokkal megérkezzenek a barcasági csángók legnagyobb gyülekezetébe.



FOTÓ: ARANY ESZTER

ményt adott mindkét egyházközösség tagjainak. Több alkalommal találkoztak, hol itt, hol ott. Ezúttal tizenhat mosonmagyaróvári indult út-

A vendéglátók ezúttal is érdekes, változatos és gazdag programot állítottak össze. A vendégeknek megmutatták a Zágónban, *Mikes Kele-*

men szülőfalujában lévő kastélyt, a gelencei Árpád-kori templomot, Kézdivásárhelyen a Székely Nemzeti Múzeumot, illetve a csernátóni szabadteri múzeumot. A körút a nyerges-tetői kopjafaparkban ért véget, ahol a két gyülekezet közösen koszorúzta meg azt az emlékművet, amelyet azoknak a hős honvédeknek a tiszteletére emeltek, akik az 1848–49-es forradalom végén, *Tuzson János* honvéd őrnagy vezetésével, szinte az utolsó emberig küzdve, hosszú időn keresztül feltartóztatták a cári orosz seregeket.

Másnap az időjárás megengedte, hogy a Csernátfalut körbeölelő Kárpát-karéj egyik legmagasabb csúcsára, az ezernyolcszáz méter magas, csodálatos panorámát nyújtó Keresztény-havasra is felmenjenek a sík vidékhez szokott mosonmagyaróváriak.

A búcsú ezúttal sem volt könnyű nélküli, de a következő viszontlátásra reménység szerint nem kell sokat várni, hiszen a Lajta-parti evangélikusok jövő évi viszontlátogatásra hívták meg erdélyi testvérgyülekezetük tagjait.

■ KISS MIKLÓS

Római emlékek nyomában

► **Idei egyházmegyei túrájukon római emlékek nyomába eredtek a Győr-Mosoni Egyházmegye lelkészei. A tizenöt kiránduló Ausztria felé vette az irányt, hogy megtekintse az egykori limes mentén fekvő települések gazdag és nagyon jó állapotban megmaradt római maradványait.**

Az első megálló a romantikus, határ menti kisváros, Hainburg volt. Kellemes, Duna-parti séta után a közeli Bad Deutsch-Altenburgba vezetett az út, ahol egy *István* király által alapított templom is található. A templom melletti temetőben áll egy szimbolikus sír, illetve kopjafa, amely azokra a magyarokra emlékeztet, akiknek teste határainkon kívül nyugszik.

Kis kiterő után a petronell-carnuntumi archeológiai park volt a következő úti cél. Az ókorban Carnuntum a Római Birodalom Felső-Pannónia tartományának fővárosa volt. A 19. században kezdődtek meg itt az ásások, amelynek eredményeként gazdag római leletanyag került elő. Említést érdemel a 2. században épült tizenháromezer férőhelyes amfiteátrum, egy majdnem teljesen feltárt ókori polgárváros romjai, valamint *II. Constantinus* 4. századi diadalíve, az úgynevezett Pogánykapu. A szépen helyreállított amfiteátrumban rendszeresen szerveznek gladiátorviadalokat és legionáriusbemutatókat.

Hazafelé indulva a kirándulók még megálltak a Fertő tó partján, végül az utolsó megálló Gálos (Gols) volt. Gálos – azonkívül, hogy Burgenland legnagyobb evangélikus gyülekezte van itt – arról is nevezetes, hogy Ausztria egyik legjelentősebb szőlő- és borkészítő települése. Ezért *Ingrid Tschank* helyi lelkész vezetésével hangulatos borkóstoló zárta a gazdag és tartalmas programot.

■ K. M.



FOTÓ: MENYES GYULA

Zöld Kör Budán

Keresztény elkötelezettség civil formában

► **Év elején célul tűztük ki, hogy rovatunkban igyekszünk minél több gyakorlati példát bemutatni arra, egy-egy közösség mit tesz, mit tehet környezete, a teremtett világ megóvása érdekében. Most egy kis ökumenikus kitekintésre hívjuk az olvasókat. A budapesti Villányi úti Szent Imre Plébániához szorosan kapcsolódó Zöld Kör tevékenységéről a csoport vezetőjét, Nemes Gábort kérdeztük.**

– A Zöld Kör a Szentimrevárosi Egyesület (SZIE) egyik szakosztálya. Mikor és hogyan alakult? Hogyan kapcsolódik a Szent Imre Plébániához?

– Maga az egyesület 1991-ben jött létre. 2004-ben értett meg a helyzet, hogy önálló szakosztálya legyen a környezetvédelemnek. Ketten alapítottuk, jelenleg pedig négy-öt fő dolgozik aktívan a teremtésvédelem területén, ez tehát a mag. Sokgyermekes édesanyák, édesapák vagyunk. Érdekes módon a fiatalabb korosztályt még nem sikerült megnyerni magunk közé, bár egy-egy rendezvény alkalmával sokan csatlakoznak: idősebbek és fiatalok egyaránt. A plébániával szoros a kapcsolat, igazából az egyesületi forma egyik előnye, hogy így pályázatokon is részt vehetünk.

– Milyen tevékenységet végez a kör, milyen programokat szerveznek?

– A csoport munkája nagyon sokrétű. Pályázatok írása, beszélgetések a teremtett világról, konferencia szervezése, faültetés, kerékpártúrát elhelyezése, tájfutás ökológiai to-

tóval egybekötve, különdíj adományozása a fotós kör részére, a SZIE-ből megrendezésének „zöldítése”, publikációk a helyi lapban, „szomszédolás”, vagyis más plébánián előadás és beszámoló a munkánkról –



ezenek mind-mind fontos feladatok számunkra.

– A katolikus egyház – annak kapcsán, hogy negyvenéves a Föld napja – teremtésvédelmi akciónapot hirdetett. Önök is bekapcsolódtak ebbe valamilyen módon?

– Igen. Ez alkalomból hirdettük meg – immáron második alkalommal – az úgynevezett csereberenapot, amikor mindenki szabadon hozhatott-vihetett tárgyakat. Sokan csak hoztak: többen így ajándékozták el elhunyt szeretteik hagyatékának egy részét, látva, hogy jó helyre kerül. Biztattunk azonban mindenkit arra is, hogy egy-egy tárgy kiválasztásával másokat is meglephetnek. Ajándékot vihetünk a szomszédnak is, akivel esetleg éppen összeesztünk.

– Idén bekapcsolódnak a szeptember 26-ára kitűzött ökumenikus teremtési ünnep szervezésébe...

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL



Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla

– Célunk elsősorban helyi ügyek szolgálatára irányul. Hitünk szerint: „A hívó ember számára – legyen bármely nagy világvallás követője is – a környezetvédelem egyet jelent a teremtett világ megőrzésével. A Zöld Kör célja, hogy elsősorban a SZIE tagsága, a plébánia közössége, egy (még) környezettudatosabb életforma kialakításának gondolatával azonosuljon, és ennek megfelelően éljen, úgy az óvodában/iskolában, mint a munkahelyen, saját otthonában, de a templom és a plébánia falai között is. A Teremtő parancsa a teremtett ember felé, hogy a Földet »művelje és őrizze«, és »uralkodjék« rajta, mely egyet jelent a jó gazda sáfarkodásával a rábízott javakkal, nem pedig a javak rövid távú feléléssel. Célunkat környezetvédelmi/teremtésvédelmi akciók, hittanórák, konferenciák szervezésével, saját környezetkímélő életformánk megélésével kívánjuk elérni.”

Ideje azonban, hogy tágítsuk a kört, ezért idén a helyszín biztosításával a szakosztály részt vállal a szeptember 26-ára meghirdetett ökumenikus teremtésünnepi alkalom lebonyolításában. Korábban is volt példa az ökumenikus együttműködésre templomunkban, de most először kerül sor ökumenikus jelleggel közös imádságra kimondottan a teremtés dicséretére. Fontos számunkra, hogy az aktivitást Szent Ferenc példája nyomán az elmélkedő imádság is kiegészítse.

■ JCSs

Diakonisszákra emlékeztünk

Nagy örömünkre május utolsó vasárnapján – azaz Szentháromság ünnepén – kiskőrösi meghívásnak tehetünk eleget. Az alkalom, amelyre a Főbé Evangélikus Diakonisszaegyesület képviselői a meghívást kapták, Dúl Etelka diakonissza testvér családjának elhatározásából született.

Dúl Etelka huszonnyolc évesen, 1940. március 14-én lépett a Főbébe, és 1950. november 14-én avatták diakonissza testvérré. S az Úrnak e hűséges szolgálóleánya tizenöt esztendővel ezelőtt, 1995. február 23-án ment előre.



A nevezett napon délelőtt 10 órakor a kiskőrösi evangélikus templomban gyülekeztünk, és részt vettünk az istentiszteleten. Az oltári szolgálatot Laczi Roland helyi másodlelkész végezte, igehirdetéssel pedig Veperdi Zoltán Főbé-lelkész szolgált. Az istentisztelet után a kiskőrösi temetőben megálltunk Dúl Etelka sírjánál, énekel és imádsággal adtunk hálát Istennek életéért és szolgálatáért.

Ezt követően Csapó Margit diakonissza testvér sírját is meglátogattuk, akinek áldásos szolgálatára ma is sokan emlékeznek Kiskőrösön.

Dúl Etelka avatási igéje 2Kor 4,10 volt: „Jézus halálát mindenkor testünkben hordozzuk, hogy Jézus élete is láthatóvá legyen testünkben.” Legyen bennünk élő a reménység, hogy Jézus élete örökre láthatóvá lesz rajtunk Isten eljövendő országában, ahol előrement szereteteinkkel együtt élhetünk majd, soha el nem múló boldogságban.

■ VEPERDI ZOLTÁN



Személyes jókívánságaikból szerkesztett kötettel és tortával ajándékozták meg elnöküket hetvenedik születésnapja alkalmából a Protestáns Újságírók Szövetségének (Prúsz) tagjai. Novotny Zoltán köszöntésén túl folyóirat- és könyvbemutatók is szerepeltek a Trófea Grill étteremben június 3-án tartott Prúsz-vacsora terítékén.

■ KALOCSAI RICHÁRD felvétele

Gyülekezetek találkozója

Szentháromság vasárnapján a nagytarcsa-péceli evangélikus gyülekezet közel ötven tagja látogatott el – Baranka György lelkész vezetésével – az ózdi evangélikusokhoz. A vendégeket Petőné Tóth Melinda lelkész köszöntötte, ismertette az ózdi evangélikus templom (képiünkön) történetét, majd közös istentiszteletre került sor a látogatók énekkarának közreműködésével.

A délután folyamán Tóth Melinda kíséretében a vendégek rövid látogatást tettek a borsodnádasdi gyülekezetben, és megtekintették a kisváros nagyon szép, sok látnivalót kínáló helytörténeti gyűjteményét. Mielőtt a vendégek hazautaztak volna, a borsodnádasdi templomban meghallgatták a Laurum blockflötegyüttes hangversenyét.

■ KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY felvétele



EVÉL&LEVÉL

Kirchentag református szemmel

Budapesti református teológiai hallgatókkal évek óta rendszeresen részt veszünk a németországi Kirchentag kétévenként megrendezett programjain. Idén nagyon lelkes csapattal voltunk kint Münchenben. A teológusok igen élvezték a rendezvényeket, még keveselltek is az időt, hiszen a csaknem hároméves programból nem volt nehéz kiválasztani olyanokat, amelyek ütköztek egymással.

Természetesen református szemmel is néztük a május 12–16 között lezajlott rendezvénysorozatot; az ilyen események nálunk egy-két kivételtől eltekintve – református egyházi napok, Dunántúl (REND), Csillagpont református ifjúsági találkozó – kevéssé jellemzik egyházi életünket. Rögtön szembeötlő volt a sokféleség, mely még a német protestánsok közül is széteágazó lehet, nemhogy ilyen ökumenikus alkalmon. Négy csarnokot töltött meg az Agora (a lehetőségek piaca), ahol a különböző egyházi szervezetek, iskolák, alapítványok, gyülekezetek, missziós csoportok mutatkozhattak be.

Az ökumené kifejezésének voltak „üditő” színfoltjai is, mint például az egyik standon a „Reformáció koktél”: öt különböző kancsóból ki-ki olyan italt keverhetett magának, amilyet akart. A reformátorokhoz különböző ízek tartoztak: *Kálvin* – víz (a tan tisztasága); *Luther* – almafé (az almafa hasonlat); *Wesley* – fekete ribizske (a metodista szigorúság); *Husz* – szőlőlé (a kehely); *Zwingli* – narancslé (?). Jelezve ezzel azt is, hogy a protestáns tanításban időnként keverednek a dolgok, sőt még egymást is megízeshetik. Jó ötlet volt, és kedves a megvalósítás.

A müncheni kicsi református gyülekezetben is gazdag program várta a résztvevőket. A legfőbb alkalom – a beszélgetéseken, fórumokon kívül (és a finom, helyben főzött magyaros ételek mellett) – a szombat esti istentisztelet volt, melyen olasz valdens teológiai tanár, német lelkész és magyar református püspök szolgáltak együtt, s úrvacsorai közösségben záródott a nap.

Különösen keresettek voltak a hasonló alkalmak, mivel az ökumenikus jelleg miatt a közös úrvacsora hiányzott leginkább.

Leszűrhető, hogy nem csupán a találkozóra költött pénz, a befektetett energia, a cserkészek és egyéb segítők munkájának eredménye látszott meg az egyházi napok során, hanem a németekre jellemző aktív és cselekvő hit is megjelent látható és befogadható módon, illetve észrevehető, aki akarta, hogy a körültekintő szervezésben, a nagy méretekben, a tömegben, a monumentális kiállításban is ott lehet a mindannyiunkat vezető és formáló Lélek.

BÖLCSFÖLDI ANDRÁS református lelkész, spirituális (Budapest)

„Picinyke gyülekezet is tud ünnepelni”

Tisztelt Evangelikus Élet szerkesztősége! Alulírott Lippainé Murvai Katalin egy szívünknek nagyon kedves ünnepségről szeretnék tudósítani.

Hálaadó istentiszteletre és ünnepi megemlékezésre gyülekeztünk május 2-án 10 órakor a diósgyőr-vasgyári evangélikus templomban. Filadelfi Béla egykori kántorunk születésének 100., kántori szolgálatának 58. évfordulóját ünnepeltük, melyen gyönyörű emléktáblát is avattunk.

Igehirdetéssel D. Szabik Imre nyugalmazott püspök szolgált, megtisztelte gyülekezetünket Sándor Frigyes esperes, a református egyház részéről pedig Kovács Imre nyugalmazott lelkész is. A belvárosi, a diósgyőri evangélikus testvérek is hozzánk jöttek ezen a vasárnapon, így nem kellett a helyi lelkészeknek az idővel harcolniuk. Szépen megtelt a templomunk; de jó is lenne, ha mindig ennyien lennének!

Drága emlékü Béla bácsi nemcsak kántor, hanem a mindenkor lelkész hűséges munkatársa is volt. Ki nem hagyhatom az emlékek közül drága gyermekkori lelkészemet, Balikó Zoltán bácsit, aki figyelő szeméit mindig rajtunk, gyerekeken tartotta. Az énekeket drága felesége tanította nekünk. Baby néni az éneklés-kánonozás nagy mestere volt, csak a kezét kellett figyelni, és zengett a sok-sok gyönyörű ének.

Az ünnepség fényét emelte a püspök úr felesége, aki egy Béla bácsinak kedves énekművet adta elő, majd lelkészünk kislánya, Molnár Barbara egy szép verssel lepte meg a testvéri hallgatóságát, aztán a sorok írója szintén egy verssel kedveskedett a gyülekezetnek.

Gondolatban visszaidéztük gyermekkorunkat, hogy Béla bácsi milyen szeretettel hajolt le hozzánk, pedig mi nagyon szegények voltunk, hiszen nagy családba születünk, de nélkülünk soha nem kezdődött el az istentisztelet. Ha vasárnap, akkor templom! (Nem úgy, mint manapság, ha vasárnap, irány valamely bevásárlóközpont! Szomorúság tölt el ilyenkor, de reménykedjünk, hátha lesz ez még másképp is!)

Eszembe jutott a sok-sok emlék között még az is, hogy az istentisztelet után Béla bácsi felengedett bennünket maga mellé az orgonához, és megérinthettük azt a csodálatos hangokat kiadó hangszert, sőt Erzsike testvéremnek azt is megengedte, hogy a billentyűkre ráírja, hogy do, re, mi, fá stb., és ő csodák csodája, felismerhetően eljátszott rajta egy-két ismerős egyházi éneket.

Megjegyzem, a hangunk még ma is kiváló, és legszívesebben éjjel-nappal énekelnénk! Erzsikém talán azért is ment férjhez olyan emberhez, aki szakmája mellett zenész is volt, negyven évig tubás volt a zenekarban. Béluka fiuk pedig zeneművészeti egyetemet végzett, harsonaművész-tanár lett, ma a szolnoki légierőnél zenész. Kislány unokájuk most az általános iskola harmadik osztályába jár, és minden billentyűs hangszeren kiválóan játszik.

Hát így működik az Úr csodálatos közöttünk, örülök, hogy részese lehettem ennek a csodálatos ünnepségnek. Hálás köszönetünk érte Béla bácsi drága gyermekeinek, Juditkának, Gábornak és mindkettejük családjának, rokonságának, hogy idejüket tudták áldozni a szép ünnepség megszervezésére. Köszönjük nekik ezt a gyönyörű vasárnapot, az ünnep fényét, melegét!

Kérem Önöket, ha mód van rá, tegyék közzé az *EvÉlet* levelezési rovatában, hogy egy picinyke gyülekezet is tud ünnepelni és szeret is, a végén pedig az altemplomban vendégül láttuk a gyülekezet apraját-nagyját!

Hálás tisztelettel és köszönettel:

LIPPAINÉ MURVAI KATALIN, a diósgyőr-vasgyári gyülekezet presbitere

Az Evangelikus Élet 2005 és 2009 közötti lapszámait letölthetők PDF formátumban a www.evangelikuselet.hu címről

HÍREK, HIRDETÉSEK

A farkasréti ökumenikus esték következő alkalmán, június 14-én, hétfőn 18.30-kor dr. Korányi András evangélikus lelkész, teológiai tanár *A folyamatos megújulás szükségessége Krisztus egyházában* címmel tart előadást és vezet beszélgetést. Helyszín: evangélikus-református templom, Budapest XI., Németvölgyi út 138. Sok szeretettel várunk minden érdeklődőt!

HIRDETÉS

A Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány (MPTA) budapesti egyetemi szakolléumába keres megbízható személyt gondnoki munkakörbe. Vidékiek számára szolgálati szobát biztosítunk. Jelentkezéseiket szakmai önéletrajzzal az alábbi címre várjuk: MPTA, 1121 Budapest, Eötvös út 35.



50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranycsörös
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levél cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

41 éves, 182/100, egyedülálló, hívó férfi korban hozzáillő házastársat keres. Fényképes leveleket várok „Nyári találkozás” jelígre a szerkesztőségbe.

Hallgatagabb, elvált, magas, ötvenes, fiatalos, nyugdíjas tanár házasság céljából megismerkedne közös gyermeket vállalni hajlandó, jólelkű hölgygel. Érdeklődés: történelem, hangszerek, kerékpár, utazgatások. Vasi falusi házacska van. 70/578-3534.

Keresztény, diplomás társkereső.
30/254-0414. www.prokrisz.hu

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 13-ától június 20-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.10 / m1 <i>Főtér</i> Körösök mente</p> <p>19.15 / Duna Tv <i>Száz szög</i> (olasz filmdráma, 2007) (90') Egy fiatal, ámde nagyon népszerű bolognai egyetemi tanár egy nap gondol egyet, és szakít addigi életével. Vissza-vonul a Pó folyó partjára, ahol felfedez egy régi, romos épületet, és beköltözik. Lasacskaán egyre több helyi emberrel köt barátságot, akik könnyen befogadják a kicsit furcsa szerzetet. Közben pedig egykori munkahelyén komoly nyomozás zajlik: ki lehetett az, aki feldúlta az egyetem könyvtárát, és a könyveket odaszögezte a padlóhoz.</p>	<p>8.25 / Duna Tv <i>Isten kezében.</i> Egyházüldözés a Kádár-korszakban II.</p> <p>13.23 / Kossuth rádió <i>Színészmúzeum</i> Básti Lajos verset mond</p> <p>14.10 / PAX <i>Lehulló lepel.</i> In memoriam dr. Fabiny Tibor</p> <p>15.15 / m2 <i>Kalandozó</i> Franciaországi magyar emlékektől az esztergomi bazilikáig</p> <p>17.34 / M. Katolikus Rádió <i>Pesti mesék.</i> Honismereti séták Pesten és Budán</p> <p>21.25 / Bartók rádió <i>Palestrina: Magnificat primi toni</i></p> <p>23.20 / Duna Tv <i>Más világ</i> (olasz-francia-angol- finn-svéd dokumentumfilm, 2005) (69')</p>	<p>5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i></p> <p>6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel</i></p> <p>11.00 / PAX <i>Békesség hírnöke</i> (baptista magazinműsor)</p> <p>14.10 / RTL Klub <i>Dalok szárnyán</i> (amerikai zenés film, 1997) (127')</p> <p>14.35 / Kossuth rádió <i>Tér-idő</i> A hatodik nap a futballé</p> <p>15.04 / Bartók rádió <i>Muzsikáló délután</i></p> <p>21.00 / m1 <i>Copperfield Dávid</i> (olasz filmdráma, 2009) (102')</p> <p>1. rész</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház féléórása</p> <p>16.05 / Hír Tv <i>Ősök tere</i></p> <p>16.34 / M. Katolikus Rádió <i>Testvéregyházaink életéből</i> Jelentések a protestáns világból</p> <p>19.35 / Bartók rádió <i>Salzburgi Mozart-hét 2010</i> Christian Tetzlaff (hegedű) és Lars Vogt (zongora) hangversenye</p> <p>21.00 / Duna Tv <i>Huszonnégy óra egy asszony életéből</i> (francia-német-angol filmdráma, 2002) (103')</p> <p>23.05 / Duna Tv <i>„Gyilkosság, lövés által...”</i> (magyar dokumentumfilm, 2009) (53')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>12.25 / m1 <i>Kárpát expressz</i></p> <p>12.46 / Bartók rádió <i>A Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok hangversenye</i></p> <p>14.35 / m2 <i>Hétmérföld</i> (35') Révkomárom</p> <p>16.00 / PAX <i>Neked szabott fehér ruha:</i> A levétköztett Messiás A Zákéus Média centrum evangélicizációs műsora</p> <p>17.35 / PAX <i>Szokolay Sándor: Jobbitsd a nemzetöt!</i> Kegyelemért könyörgő ének a Szentírás igéjére</p> <p>18.00 / Bartók rádió <i>A zenéről</i> Budapesti Bach-hét 2010</p> <p>21.00 / Duna Tv <i>A homok hangjai</i> (belga-francia filmdráma, 2006) (93')</p>	<p>5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i></p> <p>9.40 / Duna Tv <i>Irodalmi Műhely</i> Budapesti nemzetközi könyvfesztivál</p> <p>13.34 / M. Katolikus Rádió <i>A magyar művészet élő legendái</i> Melocco Miklós Kossuth-díjas szobrászművész</p> <p>15.05 / Duna Tv <i>„Filléres emlékeim...”</i> (magyar dokumentumfilmsorozat, 2010) (45')</p> <p>Jankovics Marcell rajzfilmrendező</p> <p>18.05 / Hír Tv <i>Értékmentés másként</i></p> <p>19.15 / PAX <i>Fejezetek a kereszténység történetéből.</i> A bencések</p> <p>19.35 / Kossuth rádió <i>Vacka Rádió</i> (folytatásos mesejáték)</p>	<p>10.15 / Duna Tv <i>Az egyházi művészet kincsei – Barangolások Toscanában</i> (olasz ismeretterjesztő sorozat, 2003)</p> <p>10.40 / m2 <i>Miért?</i> 1896. május 1.: magyar millennium</p> <p>12.00 / PAX <i>Fejezetek a kereszténység történetéből.</i> Reformáció</p> <p>12.10 / Duna Tv <i>Isten kezében.</i> Angolkisasszonyok Magyarországon</p> <p>13.40 / Bartók rádió <i>A Budapest Szaxofonkvartett játszik</i></p> <p>22.50 / m1 <i>A ménesgazda</i> (magyar filmdráma, 1978) (96')</p> <p>0.10 / Duna Tv <i>Cuki hagyatéka</i> (amerikai filmdráma, 1999) (118')</p>	<p>8.00 / MR6 – Régió Rádió <i>Zsinatoló</i> (ökumenikus vallási műsor)</p> <p>8.00 / Civil Rádió <i>Lelki szász</i> (evangélikus óra)</p> <p>9.00 / Lánchíd Rádió (Budapest) <i>Hitvilág</i> (a történelmi egyházak magazinja)</p> <p>9.05 / Kossuth rádió <i>Anyanyelve – magyar.</i> A külhoni magyarok élethelyzete</p> <p>10.55 / m1 <i>Református ifjúsági műsor</i></p> <p>16.00 / M. Katolikus Rádió <i>„Valaki ír a kezdeddel...”</i> Berzsenyi Dániel versei</p> <p>20.40 / Duna Tv <i>És Rómeó és Júlia...</i> (magyar színházi felvétel) (74')</p> <p>21.15 / Bartók rádió <i>Az emberi hang dicsérete</i> Vesperás Keresztelő Szent János születése tiszteletére</p>

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Krisztus mondja: „Jöjjetek éhhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” Mt 11,28 (1Sám 2,7; Jak 2,1; Lk 14,15/16–24; Ef 2,17–22; Zsolt 36)

Ma újra ezzel a csodálatos mondattal indulhat a hetünk. Biztató szó, drága ígéret, különleges lehetőség ez a heti ige. Nyugtalan világunkban nyugtalan szívünk és életünk nincs hontalanságra és kilátástalanságra ítélve. Terheinket letehetjük, fáradtságunkat feloldhatjuk, békességünket megtalálhatjuk – nála. A hívás nekünk szól.

Hétfő

Ezt mondja az Úr Izrael házának: Engem keressetek, és éltek! Ám 5,4 (Ám 5,1–17; 1Móz 12,1; Gal 3,18; Péld 9,1–10) Az élet titka ilyen egyszerű: Istent keresni. Ő az élet forrása, mozgatórugója, célba juttatója. Nem kell máshol és mást keresni, csak őt! Őt kell keresni és nem mást. S a nagyszerű: nemcsak az ígéret fontos, hogy rá lehet találni, hiszen ő maga közeledik, hanem már a keresés folyamata is az élet áldásait rejtegeti. Már a hozzá vezető út is áldott!

Kedd

Mózes kinyújtotta kezét a tenger felé, az Úr pedig visszafelé hajtotta a tengert erős keleti széllel. 2Móz 14,21 (Zsid 11,29; 2Móz 2,11–25/16–22/23–25; Ám 5,18–24) Nem száraz tanítás és elméleti dogma az, amikor kimondjuk: Isten mindenható. Mi, emberek csak erőlködünk, s az eszköztárunk is igen szegényes, amikor próbálunk valamit elérni. Isten mindent megtehet, és minden eszköz a rendelkezésére áll. Vannak emberei – Mózeset is így használta. S kezében ott a természet emberfeletti erőinek eszköztára is. Ha kell: a szél, ha kell: a víz vagy bármi más. Ha Isten szól, engedelmeskedik neki. Mindent pedig javunkra, népe javára használja!

Szerda

Pál írja: Mivel az Isten mind e mai napig megsegített, itt állok, és bizonyoságot teszek kicsinyeknek és nagyoknak. ApCsel 26,22 (Ézs 63,1b; 1Sám 1,1–11; Ám 6,1–14) Akit megérintett az Isten szeretete, az nem tud hallgatni. Akit kézbe vett és formált a Mindenható, annak élete „beszédedessé” válik. Ha végiggondoljuk a mögöttünk lévő hosszabb-rövidebb életutat, a sok érdekesség, a sok gond és remélhetőleg a sok öröm közepette egy biztos tényezőt találunk: mindeddig megsegített az Úr. Ebben reménykedve indulhatunk tovább, de napról napra jobban tudatosítva, hogy Isten jóságának hívívői mi vagyunk pusztán létünkkel, egész életünkkel. Ez pedig felelős küldetés.

Csütörtök

Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el. Ha tűzben jársz, nem perzselődsz meg, a láng nem éget meg. Ézs 43,2 (Fil 4,19; Mt 15,29–39; Ám 7,1–9) Nem felelőtlen, Istent kisértő életre, hanem ellenkezőleg, felelős, az Isten gondviselő szeretetével alapozott életre hívta el népet a mi Urunk! A víz áradása, a folyó sodrása, a tűz perzselése emberi létünk veszélyei. Életünkben szüntelen halál lesi léptünk – énekeljük a reformátor énekét. Az örök életre szóló biztonság csak annál az Úrnál található, akiben velünk az Isten – Immánuel.

Péntek

Krisztusban kiválasztott minket magának már a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte szeretetben. Ef 1,4 (1Móz 1,27; Lk 23,39–43; Ám 7,10–17) A keresztény ember különleges státusa nem különleges képességeiből vagy kiemelkedő életviteléből adódik. Isten irgalmas és kegyelmes kiválasztó szeretete, meghívása tehet szentté, azaz őhozzá tartozóvá. Ez a felértékelő és értéktérítő szeretet azonban kötelez: kötelez arra a szeretetre, amely mindent átértékel bennünk és velünk.

Szombat

Krisztus mondja: „Az én Atyám, aki nekem adta az én juhaimat, mindennél nagyobb, és senki sem ragadhatja ki őket az Atya kezéből.” Jn 10,29–30 (Zsolt 73,23; Jer 31,7/8–14; Ám 8,1–3; 9,1–6) Az egész hetet végigkísérte az Istennél található biztonság témája. Ezzel zárjuk is a hetet. Rohan az idő, elröppen az életünk, múltnak a lehetőségek, elmúlnak a fontos események, kimúlnak melőlünk emberek. S a végén elragad minket is az elmúlás?! Az evangélium igazi közepe, a megváltás lényege fogalmazódik meg a hetet záró mondatban: senki sem ragadhatja ki őket az Atya kezéből. Ebből a (teremtő) kézről indulunk, ez a kéz vezet és vigyáz, s ebben a kézben nyugodhatunk meg a végén. A hét végén és mindennek a végén.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

HIRDETÉS

A Bibliai Házassággondozó Szolgálat csendesületet szervez házaspárok-nak július 2. és 8. között Dömösön. A hét vezetője: dr. Pálhegyi Ferenc. Jelentkezés: e-mail: info@bhsz.hu; telefon: 20/417-4871 – Nemeskériné Tóth Éva. Honlap: www.bhsz.hu. * A Bibliai Házassággondozó Szolgálat családilag hét szervez augusztus 8. és 14. között Nagybörzsönyben. A hét vezetője: Ambrusz Gábor. Jelentkezés: e-mail: ambrusz.gabor@bhsz.hu; telefon: 20/886-3835 (az esti órákban). Honlap: www.bhsz.hu.

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu).

Korrektor: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com).

Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

